PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 30. novembrī *

Apvienotās lietas T-427/04 un T-17/05

Francijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja Ž. de Bergess [*G. de Bergues*], R. Abraāms [*R. Abraham*] un S. Ramē [*S. Ramet*], pēc tam — Ž. de Bergess, S. Ramē un E. Beljāra [*E. Belliard*] un beigās — Ž. de Bergess, E. Beljāra un A. L. Vendrolīni [*A.-L. Vendrolini*], pārstāvji,

prasītāja lietā T-427/04,

France Télécom SA, Parīze (Francija), ko sākotnēji pārstāvēja A. Gosē-Grenvils [*A. Gosset-Grainville*] un L. Godfruā [*L. Godfroid*], pēc tam — L. Godfruā, S. Obūrs [*S. Hautbourg*] un M. van der Vaude [*M. van der Woude*], *avocats*,

prasītāja lietā T-17/05,

* Tiesvedības valoda — franču.

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv H. Buendia Sjerra [*J. Buendía Sierra*] un K. Žiolito [*C. Giolito*], pārstāvji,

atbildētāja,

par lūgumu atcelt Komisijas 2004. gada 2. augusta Lēmumu 2005/709/EK par valsts [atbalstu], ko Francija sniegusi *France Télécom* (OV 2005, L 269, 30. lpp.).

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*], tiesneši E. Kremona [*E. Cremona*] un S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*] (referents),

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 18. novembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1. *Valsts atbalstam piemērojamās tiesību normas*

1 Saskaņā ar EKL 87. panta 1. punktu, ja vien EK līgumā nav paredzēts citādi, ar kopējo tirgu nav saderīgs atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, tiktāl, ciktāl šāds atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

2 EKL 88. panta 2. punktā ir noteikts, ka, ja Eiropas Kopienu Komisija, likusi ieinteresētajām personām iesniegt piezīmes, konstatē, ka atbalsts, ko piešķīrusi kāda valsts vai kas piešķirts no šīs valsts līdzekļiem, ievērojot EKL 87. pantu, nav saderīgs ar kopējo tirgu, vai arī konstatē, ka šādu atbalstu izlieto nepareizi, tā pieņem lēmumu, ka attiecīgajai valstij Komisijas noteiktā termiņā šāds atbalsts jāizbeidz vai jāmaina.

3 EKL 88. panta 3. punktā ir noteikts:

"Visi plāni piešķirt vai mainīt atbalstu ir jādara zināmi Komisijai laikus, lai Komisija varētu iesniegt savas piezīmes. Ja Komisija atzīst, ka, ievērojot [EKL] 87. pantu, šādi plāni nav saderīgi ar kopējo tirgu, tā nevilcinoties sāk 2. punktā paredzēto procedūru. Attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu."

4 Pamatojoties uz EK līguma 94. panta (jaunajā redakcijā — EKL 89. pants) noteikumiem, Padome 1999. gada 22. martā pieņēma Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.).

5 Regulas Nr. 659/1999 1. pantā ir iekļautas šādas definīcijas:

"Šajā regulā:

a) "atbalsts" ir visi pasākumi, kas atbilst kritērijiem, kuri noteikti [EKL] [87.] panta 1. punktā;

b) "pastāvošais atbalsts" ir:

[..]

iv) atbalsts, ko uzskata par pastāvošu atbalstu saskaņā ar 15. pantu;

[..]

c) "jauns atbalsts" ir atbalsts, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kas nav pastāvošs atbalsts [..];

d) "atbalsta shēma" ir visi dokumenti, pamatojoties uz kuriem bez turpmākiem izpildes pasākumiem var piešķirt individuālu atbalstu uzņēmumiem, kuri vispārīgi un teorētiski definēti attiecīgajos dokumentos, un visi dokumenti, pamatojoties uz kuriem vienam vai vairākiem uzņēmumiem uz nenoteiktu laika periodu un/vai nenoteiktā apmērā var piešķirt atbalstu, kas nav saistīts ar kādu konkrētu projektu;

e) "individuāls atbalsts" ir atbalsts, ko nepiešķir, pamatojoties uz atbalsta shēmu, un paziņojami atbalsta piešķīrumi, pamatojoties uz kādu atbalsta shēmu;

f) "nelikumīgs atbalsts" ir jauns atbalsts, kas ieviests, pārkāpjot [EKL] [88.] panta 3. punktu;

[..]

h) "ieinteresētās personas" ir visas dalībvalstis un visas personas, uzņēmumi vai uzņēmumu apvienības, kuru intereses var ietekmēt atbalsta piešķirums, jo īpaši attiecīgā atbalsta saņēmējs, konkurējošie uzņēmumi un arodapvienības."

6 No Regulas Nr. 659/1999 7. panta 5. punkta, kas saskaņā ar šīs pašas regulas 13. panta 1. punktu ir piemērojams nelikumīgam atbalstam, izriet, ka "negatīvā lēmumā" tiek konstatēts, ka šāds atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu, un tas liedz to īstenot.

7 Regulas Nr. 659/1999 14. pantā, kas attiecas uz nelikumīga atbalsta atgūšanu, ir noteikts šādi

"1. Kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (turpmāk — "atgūšanas lēmums"). Komisija neprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā ar kādu Kopienas tiesību vispārēju principu.

2. Atbalsts, kas ir jāatgūst saskaņā ar atgūšanas lēmumu, ietver procentus, kas aprēķināti pēc atbilstīgas likmes, ko nosaka Komisija. Procenti maksājami no dienas, kad nelikumīgais atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz tās atgūšanas dienai.

3. Neskarot nevienu Eiropas Kopienu Tiesas nolēmumu saskaņā ar [EKL 242.] pantu, atgūšanu īsteno tūlīt un saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts likumos paredzētajām procedūrām, ja vien tās nodrošina tūlītēju un efektīvu Komisijas lēmuma izpildi. Šajā nolūkā un gadījumā, ja ir sākts izskatīšanas process valsts tiesā, attiecīgās dalībvalstis, neskarot Kopienas tiesību aktus, veic visus vajadzīgos pasākumus, kas iespējami to attiecīgajās tiesību sistēmās, tostarp pagaidu pasākumus."

8 Vajadzība noteikt noilguma termiņu, kura beigās nelikumīgo atbalstu vairs nevar atgūt, ir paredzēta Regulas Nr. 659/1999 preambulas 14. apsvērumā, kurā ir noteikts: "tā kā juridiskās skaidrības nolūkā attiecībā uz nelikumīgu atbalstu vajadzētu noteikt 10 gadu noilguma periodu, pēc kura beigām nav iespējams prasīt atgūšanu".

9 Noteikumi par noilguma termiņu un šī termiņa izbeigšanās sekām ir iekļauti Regulas Nr. 659/1999 15. pantā:

"1. Uz Komisijas tiesībām atgūt atbalstu attiecas desmit gadu noilguma periods.

2. Noilguma periods sākas dienā, kad nelikumīgais atbalsts piešķirts saņēmējam vai nu kā individuāls atbalsts, vai arī kā atbalsts saskaņā ar atbalsta shēmu. Visas darbības attiecībā uz nelikumīgu atbalstu, kuras veic Komisija vai dalībvalsts pēc Komisijas lūguma, pārtrauc noilguma periodu. Pēc katra pārtraukuma noilgums sākas no jauna. Noilguma periodu pārtrauc uz laiku, kamēr Komisijas lēmumu izskata Eiropas Kopienu Tiesas procesā.

3. Jebkāds atbalsts, attiecībā uz kuru ir beidzies noilguma periods, uzskatāms par pastāvošu atbalstu."

2. *Noteikumi par Komisijas lēmumu pieņemšanu*

10 EKL 219. pantā ir iekļauti noteikumi par Komisijas lēmumu pieņemšanu. Tajā ir noteikts:

"Komisija pieņem lēmumu ar tās locekļu balsu vairākumu; viņu skaits noteikts [EKL] 213. pantā.

Komisija ir tiesīga lemt tikai tad, ja ir klāt reglamentā paredzētais locekļu skaits."

11 Komisijas Reglamenta 1. pants (OV 2000, L 308, 26. lpp.), kas ir piemērojams šajā lietā, ir formulēts šādi:

"Komisija pieņem lēmumus kolektīvi saskaņā ar šo reglamentu un ievērojot priekšsēdētāja noteiktās politiskās pamatnostādnes."

12 Komisijas Reglamenta 4. pantā ir precizēts:

"Komisijas lēmumus pieņem:

a) sanāksmēs

vai [..]

c) ar pilnvarošanu saskaņā ar 13. pantu [..]."

13 Komisijas Reglamenta 13. panta otrajā daļā ir noteikts:

"Komisija var [..] uzdot vienam vai vairākiem tās locekļiem ar priekšsēdētāja piekrišanu pieņemt jebkura tāda akta vai priekšlikuma galīgo tekstu, kuru iesniegs citām iestādēm un kura būtība apspriedēs jau ir noteikta."

Prāvas rašanās fakti

1. *"France Télécom" izveide*

14 Prasītāja — *France Télécom SA* — ir akciju sabiedrība, kas dibināta saskaņā ar Francijas tiesībām un kuras uzņēmējdarbības mērķis ir nodrošināt visus elektronisko komunikāciju pakalpojumus iekšējās un starptautiskās attiecībās, nodrošināt publisko pakalpojumu sniegšanu un it īpaši attiecīgā gadījumā sniegt universālo publisko telekomunikāciju pakalpojumu un obligātos pakalpojumus, izveidot, attīstīt un apkalpot visus sabiedrībai pieejamos elektronisko komunikāciju tīklus, kā arī izveidot un apkalpot visus tīklus, kuros tiek nodrošināti radio, televīzijas vai multimediju pakalpojumi.

15 Līdz 1990. gadam *France Télécom* veiktā darbība bija Francijas Pasta un telekomunikāciju ministrijas (*PTT*) pārraudzībā. *France Télécom* kā *sui generis* publisko tiesību juridiska persona tika izveidota 1991. gada 1. janvārī ar 1990. gada 2. jūlija Likumu 90-568 par pasta un telekomunikāciju publiskā pakalpojuma organizāciju (1990. gada 8. jūlija *JORF*, 8069. lpp.). Saskaņā ar 1996. gada 26. jūlija Likumu 96-660 par valsts uzņēmumu *France Télécom* (1996. gada 27. jūlija *JORF*, 11398. lpp.), sākot no 1998. gada 31. decembra, *France Télécom* tika pārveidots par valsts uzņēmumu, kurā šīs prāvas faktu rašanās dienā valstij tieši vai netieši piederēja vairāk nekā puse no pamatkapitāla. Tādējādi *France Télécom* darbību reglamentēja Likums 90-568 un, tiktāl, ciktāl tas nebija pretrunā minētajam likumam, arī tiesiskais regulējums, kas ir piemērojams akciju sabiedrībām.

2. *"France Télécom" aplikšana ar profesionālās darbības nodokli*

Vispārējā profesionālās darbības nodokļa sistēma

16 Profesionālās darbības nodoklis ir vietējais nodoklis, kura tiesiskais regulējums ir paredzēts likumā un kodificēts Vispārējā nodokļu kodeksā.

17 Saskaņā ar Vispārējā nodokļu kodeksa 1447-I. un 1478-I. panta noteikumiem profesionālās darbības nodokli katru gadu maksā fiziskas vai juridiskas personas, kas 1. janvārī pastāvīgi darbojas kā pašnodarbinātas personas.

18 Saskaņā ar tā paša kodeksa 1448. pantu profesionālās darbības nodoklis tiek noteikts atbilstoši nodokļu maksātāju maksātspējai, ko novērtē pēc ekonomiskiem kritērijiem atkarībā no nodokļu maksātāju veikto darbību nozīmes tās pašvaldības teritorijā, kura to iekasē.

19 No tā izriet, ka profesionālās darbības nodoklis ir nodoklis, kura bāzi veido nevis peļņa, kas gūta no uzņēmuma darbības, bet gan — šīs prāvas rašanās faktu dienā — tā daļa no ražošanas faktoru (kapitāls un darbs) vērtības, ko nodokļu maksātājs izmanto katrā pašvaldībā, kurā ir ieviests šis nodoklis.

20 Tādējādi saskaņā ar tā paša kodeksa 1467. panta 1. punktu redakcijā, kas bija spēkā attiecībā uz nodokļiem par 1994.–2002. gadu, juridisko personu gadījumā, kas tiek apliktas ar sabiedrību ienākuma nodokli, profesionālās darbības nodokļa bāzi veidoja,

pirmkārt, to pamatlīdzekļu īres vērtība, kas profesionālās darbības vajadzībām bija nodokļu maksātāja rīcībā atskaites periodā, un, otrkārt, daļa algu, kuras izmaksātas atskaites periodā.

21 Saskaņā ar Vispārējā nodokļu kodeksa 1467.A pantu iepriekš 20. punktā minētais atskaites periods ir priekšpēdējais gads pirms tā, kurā tika uzlikts nodoklis, ja finanšu gads atbilst kalendārajam gadam, vai, ja tas tā nav, ierobežots finanšu gads priekšpēdējā gadā pirms tā, kurā tika uzlikts nodoklis.

22 Vispārējā nodokļu kodeksa 1473. pantā ir precizēts, ka profesionālās darbības nodoklis tiek ieviests katrā pašvaldībā, kur nodokļu maksātājam ir telpas vai zemes gabali, līdzekļu, kas tajos atrodas vai ir ar tiem saistīti, īres vērtības un personālam izmaksāto algu dēļ.

23 Saskaņā ar Vispārējā nodokļu kodeksa 1477. pantu nodokļu maksātājam ir jāpaziņo nodokļa bāze.

24 Par nodokļu bāzei piemērojamām likmēm katru gadu balso pašvaldību, kas saņem nodokli, sapulces, kurās tās tiek apspriestas — proti, galvenokārt pašvaldību padomes, ģenerālās padomes un reģionālās padomes — Vispārējā nodokļu kodeksa 1636.B e un nākamajos pantos paredzētajos apstākļos.

Normas, kas piemērojamas "France Télécom"

Aplikšanas ar nodokļiem saskaņā ar vispārējām Kopienu tiesību normām princips

25 Likuma 90-568, ar kuru tika izveidota *France Télécom* (skat. šī sprieduma 15. punktu) un *La Poste*, IV nodaļā ir paredzēti īpaši noteikumi nodokļu jomā.

26 Minētā likuma 18. pantā ir noteikts, ka, ievērojot 19. un 21. pantā paredzētos izņēmumus, *France Télécom* tiek aplikta ar nodokļiem un nodevām Vispārējā nodokļu kodeksa 1654. pantā paredzētajos apstākļos. Šī norma paredz, ka saskaņā ar vispārējām tiesību normām *France Télécom* principā tiek aplikta ar jebkāda veida nodokļiem un nodevām, ar kuriem apliek privātos uzņēmumus, kas veic vienas un tās pašas darbības.

Iepriekš noteikts maksājums

27 19. pantā ir noteikta pirmā pagaidu atkāpe no šī principa. Saskaņā ar šo tiesību normu līdz 1994. gada 1. janvārim *France Télécom* bija jāapliek tikai ar tiem nodokļiem un nodevām, ko faktiski sedza valsts. Līdz ar to *France Télécom* nebija jāmaksā ne sabiedrību ienākuma nodoklis, ne vietējie nodokļi, tostarp profesionālās darbības nodoklis. Turpretim par 991.–1993. gadu *France Télécom* bija jāsamaksā nodoklis, kas ik gadu ir noteikts likumā par finansēm, tādas summas robežās, kuras bāze pirms aktualizēšanas bija vienāda ar atlikumu telekomunikācijām paredzētajā papildu budžetā 1989. gadam (turpmāk tekstā — "iepriekš noteikts maksājums").

Īpašais nodokļu režīms

28 Likuma 90-568 21. pants attiecās uz režīmu, kas piemērojams *France Télécom* un *La Poste* vietējo nodokļu jomā, sākot no 1994. gada.

29 No Likuma 90-568 21. panta I punkta izrietēja, ka no 1994. gada, atkāpjoties no Vispārējā nodokļu kodeksa 1473. panta (skat. šī sprieduma 22. punktu), *France Télécom* nodokļi bija jāmaksā tās galvenajā uzņēmējdarbības vietā.

30 Nodoklis, ar kuru apliekamā summa nodokļa bāzes aprēķināšanas nolūkā atbilda Vispārējā nodokļu kodeksā paredzētajiem vispārējiem noteikumiem (21. panta I 2. punkts), tika noteikts, piemērojot vidējo svērto likmi valstī, kas izriet no likmēm, par kurām iepriekšējā gadā nobalsojušas visas vietējās pašvaldības (21. panta I 4. punkts).

31 Turklāt *France Télécom* par pārvaldības izdevumiem 8 % vietā tika piemērota 1,9 % likme, proti, papildu summa, ko valsts atskaita, lai kompensētu izdevumus, kuri nodokļu dienestiem radušies, izveidojot reģistrus un atgūstot profesionālās darbības nodokli par labu vietējām pašvaldībām.

32 Ieņēmumi no nodokļa bija jāpārskaita valstij vai — daļā, kas pārsniedz iemaksu, kura samaksāta par 1994. gadu un kura katru gadu pielāgota atkarībā no patēriņa cenas rādītāja izmaiņām, — valsts profesionālās darbības nodokļa izlīdzināšanas fondam (21. panta I 6. punkts).

33 Šī īpašā profesionālās darbības nodokļa uzlikšanas kārtība (turpmāk tekstā — "īpašais nodokļu režīms") tika kodificēta Vispārējā nodokļu kodeksa 1635.e pantā. Ar īpašo nodokļu režīmu nebija paredzēts termiņš tā piemērošanai.

34 Tomēr attiecībā uz *France Télécom* ar 2002. gada 30. decembra Likuma 2002-1575 par finanšu likumu 2003. gadam 29. pantu tika izbeigts īpašais nodokļu režīms, sākot ar nodokļiem par 2003. gadu.

3. *Administratīvais process*

35 2001. gada 13. martā Teritoriālo pašvaldību apvienība profesionālās darbības nodokļa atgūšanai no *France Télécom* un *La Poste* saskaņā ar vispārējām tiesību normām (*Association des collectivités territoriales pour le retour de la taxe professionnelle de France Télécom et de La Poste dans le droit commun*) Komisijā iesniedza sūdzību, saskaņā ar kuru īpašais nodokļu režīms bija uzskatāms par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu. Sūdzības iesniedzēja atsaucās uz zaudētajiem ieņēmumiem, ko dažās komūnās izraisīja vidējās svērtās likmes valstī piemērošana.

36 Pēc šīs sūdzības 2001. gada 28. jūnijā Komisija nolēma uzsākt iepriekšēju īpašā nodokļu režīma pārbaudes procedūru un nosūtīja Francijas Republikai lūgumu sniegt informāciju šajā sakarā.

37 Ar 2001. gada 26. septembra vēstuli Francijas Republika uz šo lūgumu sniegt informāciju atbildēja, norādot, ka īpašais nodokļu režīms nav valsts atbalsts, jo tas neradīja nekādas priekšrocības *France Télécom* un neradīja nekādus līdzekļu zaudējumus valstij.

38 2003. gada 30. janvārī Komisija pieņēma lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto oficiālo pārbaudes procedūru attiecībā uz atbrīvojumu no profesionālās darbības nodokļa, kas *France Télécom* tika piemērots 1991.–1993. gadā, un īpašo nodokļu režīmu (turpmāk tekstā — "lēmums par pārbaudes uzsākšanu"). Lēmums par pārbaudes uzsākšanu Francijas Republikai tika paziņots ar 2003. gada 31. janvāra vēstuli. Pēc Francijas iestāžu lūguma Komisija 2003. gada 7. martā darīja zināmu šī lēmuma koriģēto versiju. Lēmumā par pārbaudes uzsākšanu Komisija *France Télécom*

sniegto priekšrocību novērtēja 1 miljarda Francijas franku (FRF) apmērā gadā apmēram kopš 1994. gada (73. un 74. punkts). Lēmums par pārbaudes uzsākšanu tika publicēts 2003. gada 12. martā (OV C 57, 5. lpp.).

39 2003. gada 4. aprīlī, pēc tam 2003. gada 15. maijā Francijas Republika iesniedza apsvērumus par lēmumu par pārbaudes uzsākšanu. Francijas iestādes apstrīd atbalsta summas aprēķinu un norāda, ka īpašais nodokļu režīms, kas piemērojams *France Télécom*, bija jāaplūko kopumā un ka līdz ar to Komisijas analīzē bija jāņem vērā iepriekš noteiktā maksājuma summa, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu. Francijas Republika turklāt uzskatīja, ka kopumā *France Télécom* piemērotais nodokļu uzlikšanas režīms neveidoja atbrīvojumu no nodokļa, bet gan aplikšanu ar nodokli, kas organizēta atbilstoši īpašai kārtībai, kura nav zināma saistībā ar valsts atbalstu. Šajā vēstulē Francijas iestādes norāda arī pirmās aplēses (turpmāk tekstā — "2003. gada 15. maija aprēķins"), kas pamatotas ar aptuveniem statistikas datiem, kuri atklāj, ka *France Télécom* bija pārmaksājusi nodokļus vismaz par EUR 1,4 miljardiem, neņemot vērā aktualizēšanu, laika posmā no 1991.–2002. gadam.

40 Pēc lēmuma par pārbaudes uzsākšanu no 2003. gada 21. marta līdz 30. aprīlim Komisija saņēma apsvērumus no 11 trešām ieinteresētajām personām. *France Télécom* savukārt nav iesniegusi rakstveida apsvērumus šajā stadijā. Šie apsvērumi Francijas Republikai tika darīti zināmi ar 2003. gada 16. maija vēstuli. Francijas iestādes savus komentārus par tiem iesniedza ar 2003. gada 30. jūnija un 29. jūlija vēstulēm.

41 Komisija pēc tam saņēma jaunu informāciju no vairākām trešām ieinteresētajām personām. 2003. gada 11. septembrī tā lūdza Francijas Republiku sniegt papildu paskaidrojumus. Francijas iestādes uz šo lūgumu atbildēja ar 2003. gada 20. oktobra vēstuli. 2003. gada 11. novembra vēstulē Francijas Republikai tikai izteikts jauns lūgums sniegt informāciju, uz kuru tā atbildēja ar 2003. gada 4. decembra vēstuli. 2004. gada 12. janvāra vēstulē Komisija izteica jaunu lūgumu sniegt informāciju.

42 Komisijas pārstāvju, Francijas Republikas pārstāvju un *France Télécom* pārstāvju sanāksme tika organizēta 2004. gada 22. janvārī.

43 2004. gada 26. janvāra vēstulē Francijas Republika paziņoja Komisijai patieso profesionālās darbības nodokļa iemaksas summu, ko *France Télécom* bija samaksājusi par 2003. gadu. Šī summa izrādījās mazāka nekā tā, pamatojoties uz kuru bija veikts 2003. gada 15. maija aprēķins.

44 Ar 2004. gada 2. februāra vēstuli Komisija Francijas Republikai nosūtīja jaunu lūgumu sniegt informāciju, kas to sniedza 2004. gada 16. februāra vēstulē.

45 Trešās ieinteresētās personas iesniedza jaunus apsvērumus laikā no 2004. gada 19. marta līdz 26. maijam. Francijas Republikai tie tika darīti zināmi 2004. gada 3. maijā un 14. jūnijā.

46 2004. gada 1. jūnijā Komisija nosūtīja Francijas Republikai lūgumu sniegt informāciju par iespējamiem nodokļiem, kas nav profesionālās darbības nodoklis un sabiedrību ienākuma nodoklis, no kura *France Télécom* bija atbrīvota par 1991.–1993. gadu.

47 2004. gada 16. jūnija sanāksmē ar Komisijas un *France Télécom* pārstāvjiem Francijas Republikas pārstāvji sniedza iepriekšēju atbildi uz jautājumu, kas tika uzdots 2004. gada 1. jūnija vēstulē.

48 *France Télécom* apsvērumus iesniedza 2004. gada 22. jūnijā.

49 Komisijas pārstāvju, Francijas Republikas pārstāvju un *France Télécom* pārstāvju sanāksme tika organizēta 2004. gada 23. jūnijā.

50 *France Télécom* jaunus rakstveida apsvērumus iesniedza 2004. gada 30. jūnijā un 2. jūlijā.

51 Ar 2004. gada 5. jūlija faksu Francijas Republika, uzstājot uz savu aprēķinu aptuveno raksturu, iesniedza jaunas to finansiālo seku aplēses, kas rodas, *France Télécom* piemērojot profesionālās darbības nodokļa uzlikšanas režīmu no 1991. līdz 2002. gadam (turpmāk tekstā — "2004. gada 5. jūlija aprēķins"). Šis jaunais aprēķins, kas veikts, pamatojoties uz profesionālās darbības nodokļa iemaksu, kuru *France Télécom* faktiski maksāja 2003. gadā, norādīja, ka *France Télécom* minētajā laika posmā bija pārmaksājusi nodokļus vairāk nekā EUR 1,7 miljardu apmērā, neveicot aktualizāciju.

52 2004. gada 13., 15., 16. un 19. jūlijā Francijas Republika nosūtīja divas paskaidrojošas notas un papildu informāciju par metodi, kas izmantota, lai sagatavotu 2004. gada 5. jūlija aprēķinu.

4. *Apstrīdētais lēmums*

53 2004. gada 19. un 20. jūlijā 1667. sanāksmes laikā Komisijas locekļu kolēģija apstiprināja lēmuma projektu, kurā bija konstatēts, ka *France Télécom* bija saņēmusi valsts atbalstu, jo laikā no 1994. līdz 2002. gadam tai tika piemērots īpašs nodokļu režīms (turpmāk tekstā — "attiecīgais atbalsts"), un bija pilnvarojusi par konkurenci atbildīgo locekli ar priekšsēdētāja piekrišanu pieņemt lēmuma galīgo versiju franču valodā, kas ir autentiskā valoda, pēc "juridiskas un lingvistiskas pārbaudes".

54 2004. gada 2. augustā Komisija pieņēma Lēmumu C(2004) 3061, galīgā redakcija, par valsts atbalstu, ko Francija īstenojusi par labu *France Télécom* (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"). Tas Francijas Republikai tika paziņots 2004. gada 3. augustā. Apstrīdētā lēmuma versijā, kas tika paziņota Francijas Republikai, salīdzinājumā ar versiju, kuru bija apstiprinājusi Komisijas locekļu kolēģija 20. jūlijā, bija dažas atšķirības.

55 2004. gada 8. septembrī *France Télécom* lūdza Komisiju tai nosūtīt apstrīdētā lēmuma projektu, ko bija apstiprinājusi Komisijas locekļu kolēģija, un to apstrīdētā lēmuma versiju, kura tika nosūtīta Francijas Republikai.

56 Ar 2004. gada 14. septembra vēstuli Komisijas ģenerālsekretariāta dienesti apstiprināja šī lūguma saņemšanu un informēja *France Télécom*, ka atbilde tai tiks darīta zināma 15 darbadienu laikā atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulai (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 43. lpp.).

57 Nesaņēmusi atbildi no Komisijas, *France Télécom*, pamatojoties uz Regulas Nr. 1049/2001 7. panta 4. punktu, 2004. gada 28. oktobrī iesniedza atkārtotu lūgumu.

58 Prasītie dokumenti *France Télécom* tika nosūtīti 2004. gada 11. novembrī.

59 2005. gada 19. janvārī Komisija Francijas Republikai darīja zināmu labojumu, ar kuru tā no jauna sagatavoja tekstu, kas apstiprināts 2004. gada 19. un 20. jūlijā.

60 Apstrīdētā lēmuma koriģētā versija tika publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2005. gada 14. oktobrī ar numuru 2005/709/EK (OV L 269, 30. lpp.).

61 Apstrīdētajā lēmumā Komisija sākumā norādīja, ka Likuma 90-568 19. pantā paredzēto iepriekš noteikto maksājumu par laika posmu no 1991. līdz 1993. gadam varēja uzskatīt par tādu, kas aizstāj profesionālās darbības nodokli, kurš parasti bija jāmaksā par tiem pašiem gadiem. Līdz ar to atbrīvojums no profesionālās darbības nodokļa šajā laika posmā neveidoja valsts atbalstu (22.–33. un 53. apsvērums).

62 Savukārt Komisija uzskatīja, ka īpašais nodokļu režīms, kas bija piemērojams no 1994. līdz 2002. gadam, bija valsts atbalsts, kuru veidoja starpība starp nodokli, kas *France Télécom* bija jāmaksā saskaņā ar vispārējām tiesību normām, un to profesionālās darbības nodokļa iemaksu summu, kura tai faktiski bija jāmaksā (turpmāk tekstā — "nodokļa starpība"). Šis jaunais atbalsts, kas prettiesiski īstenots, pārkāpjot EKL 88. panta 3. punktu, turklāt nav saderīgs ar kopējo tirgu. Līdz ar to tas ir jāatgūst (apstrīdētā lēmuma 34.–53. apsvērums).

63 Lai īpašo nodokļu režīmu kvalificētu par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, Komisija ir paudusi šādu argumentāciju.

64 Pirmkārt, Komisija ir norādījusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka Francijas iestāžu arguments, ka laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam konstatēto priekšrocību kompensēja iepriekš noteiktā maksājuma summa, kas *France Télécom* bija jāmaksā laikā no 1991. līdz 1993. gadam, bija jānoraida (apstrīdētā lēmuma 35.–41. apsvērums).

65 Vispirms Komisija ir norādījusi, ka ar Likumu 90-568 bija ieviesti divi secīgi un atšķirīgi nodokļu uzlikšanas režīmi: pirmkārt, atbrīvojumu režīms, kas bija piemērojams no 1991. līdz 1993. gadam, vispārējās tiesību normās paredzētos nodokļus, to skaitā profesionālās darbības nodokli, aizstājot ar iepriekš noteiktu maksājumu; otrkārt, speciāls režīms, kas paredz atkāpes, kā rezultātā nepietiekamā mērā tika iekasēts profesionālās darbības nodoklis, kas sākotnēji bija piemērojams no 1994. gada un kas vairs netika piemērots attiecībā uz nodokļa uzlikšanu par 2003. gadu (apstrīdētā lēmuma 36. un 38. apsvērums).

66 Apstrīdētā lēmuma 37. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka saskaņā ar judikatūru uzņēmumam piešķirtu atbalstu nevarēja kompensēt ar īpašu maksājumu, kas uzlikts tam pašam uzņēmumam (Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, *Recueil*, 709. lpp.).

67 Līdz ar to Komisija uzskatīja, ka tā nevarēja pieļaut, ka nodokļu starpība, kas *France Télécom* bija radusies no 1994. līdz 2002. gadam, tiek kompensēta no iepriekš noteikta maksājuma, kurš maksāts no 1991. līdz 1993. gadam, kurš nebija saistīts ar profesionālās darbības nodokli ne īpašā veidā saistībā ar Likumu 90-568, ne arī ņemot vērā tā aprēķināšanas kārtību (apstrīdētā lēmuma 38. apsvērums).

68 Turklāt Komisija uzskatīja, ka attiecīgais iepriekš noteiktais maksājums drīzāk līdzinājās iemaksai kapitāla īpašnieka peļņā, nevis nodokļa uzlikšanai. Šajos apstākļos tikai izņēmuma kārtā Komisija varēja atzīt, ka šis maksājums kompensēja pilnīgu atbrīvojumu no profesionālās darbības nodokļa, ko *France Télécom* bija saņēmusi no 1991. līdz 1993. gadam. Parastas tiesību piemērošanas rezultātā, tieši pretēji, varētu uzskatīt, ka šis atbrīvojums veidoja valsts atbalstu, kura summa bija jāpieskaita tai, ko veidoja nodokļu starpība, kura *France Télécom* bija radusies no 1994. gada saskaņā ar īpašo nodokļu režīmu (apstrīdētā lēmuma 38. un 39. apsvērums).

69 Visbeidzot, Komisija uzskatīja, ka argumentācija, saskaņā ar kuru no maksājumiem, ko *France Télécom* bija veikusi par labu valstij no 1991. līdz 1993. gadam, bija jākompensē samazinātais nodoklis, ko *France Télécom* bija maksājusi no 1994. gada, nozīmēja, ka

par nodokļu atlaidi salīdzinājumā ar vispārējām tiesību normām jāpārkvalificē nodokļu pārpalikums, kas *France Télécom* bija jāsamaksā laika posmā no 1991. līdz 1993. gadam, kas neizriet no Likuma 90-568. Šis teorētiskais pamatojums *a posteriori* neatbilda arī parastajai Francijas nodokļu tiesību normu piemērošanai, bet tā vienīgais mērķis bija izvairīties no *France Télécom* piešķirtā valsts atbalsta atgūšanas (apstrīdētā lēmuma 40. apsvērums).

70 Otrkārt, Komisija uzskatīja, ka nodokļu starpība *France Télécom* radīja priekšrocību, kas piešķirta no resursiem, kuri bija jāiekļauj valsts budžetā, un līdz ar to radīja valsts atbalstu (apstrīdētā lēmuma 42. apsvērums).

71 Treškārt, apstrīdētā lēmuma 43. un 44. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka, pieņemot lēmumu, ar ko ir konstatēta valsts atbalsta esamība, tā nevarēja ņemt vērā Francijas Republikas argumentu, saskaņā ar kuru bija jāņem vērā sabiedrību ienākuma nodokļu bāžu samazināšanās, kas izraisīja augstāku profesionālās darbības nodokļa summu maksāšanu, lai noteiktu tīro ieguvumu, ko bija saņēmusi *France Télécom* (Pirmās instances tiesas 1995. gada 8. jūnija spriedums lietā T-459/93 *Siemens*/Komisija, *Recueil*, II-1675. lpp.).

72 Ceturtkārt, Komisija, noraidot Francijas Republikas izteiktos argumentus, saskaņā ar kuriem attiecīgo atbalstu nevarēja atgūt, jo tika piemērotas tiesību normas par noilgumu, kas paredzēts Regulas Nr. 659/1999 15. pantā, uzskatīja, ka attiecīgais atbalsts bija jauns atbalsts, nevis pastāvošs atbalsts (45. apsvērums).

73 Pirmkārt, Komisija ir norādījusi, ka Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētā noilguma termiņa izbeigšanās rezultātā jauns atbalsts nekļuva par pastāvošu atbalstu, bet tikai neļāva Komisijai likt atgūt atbalstu, kas piešķirts vairāk nekā desmit gadus pirms datuma, kurā noilgums bija iestājies (apstrīdētā lēmuma 46.–48. apsvērums).

74 Otrkārt, Komisija norāda, ka atbalsta režīms tika ieviests ar Likumu 90-568 un ka iespējamais noilgums var attiekties tikai uz atbalstu, kas piešķirts atbilstoši šim režīmam, nevis uz pašu režīmu. Termiņa atskaites punkts līdz ar to ir diena, kad katrs atbalsts ir faktiski ticis piešķirts *France Télécom*, proti, katra gada diena, kurā bija jāmaksā profesionālās darbības nodoklis (apstrīdētā lēmuma 49. apsvērums).

75 Treškārt, Komisija piebilda, ka noilguma termiņu izbeidza lūgums sniegt informāciju, kas Francijas Republikai tika nosūtīts 2001. gada 28. jūnijā (apstrīdētā lēmuma 50. apsvērums).

76 Līdz ar to Komisija secināja, ka, tā kā pirmais norādītais atbalsts tika piešķirts par 1994. gadu, proti, mazāk nekā desmit gadus pirms 2001. gada 28. jūnija, attiecīgais atbalsts bija jāatgūst pilnībā (apstrīdētā lēmuma 51. apsvērums).

77 Piektkārt, Komisija norādīja, ka Francijas iestādes nebija norādījušas nevienu precīzu argumentu, lai pierādītu attiecīgā atbalsta saderību ar kopējo tirgu, un ka tai nebija zināms neviens juridiskais pamats, pamatojoties uz kuru to varētu atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu (52. apsvērums).

78 Līdz ar to apstrīdētā lēmuma 53. apsvērumā Komisija secināja, ka, pirmkārt, profesionālās darbības nodokļa režīms, kas *France Télécom* bija piemērojams no 1991. līdz 1993. gadam, nebija valsts atbalsts un ka, otrkārt, nodokļu starpība, kas *France Télécom* bija radusies laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam īpašā nodokļu režīma piemērošanas rezultātā, bija valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu un ir īstenots prettiesiski un kas līdz ar to bija jāatgūst.

79 Tomēr precīzu atgūstamo summu nevarēja noteikt atšķirīgās informācijas dēļ, ko bija iesniegušas Francijas iestādes administratīvā procesa ietvaros. Komisija uzskatīja, ka atgūstamo atbalstu — bez procentiem — veidoja EUR 798 miljoni līdz EUR 1,14 miljardi (5.–59. apsvērums).

80 Apstrīdētā lēmuma 54. apsvērumā Komisija ir atsaukusies uz ziņojumu, kuru Francijas parlamentam nosūtījusi nodokļu ģenerāldirekcija 2001. gada novembrī un saskaņā ar kuru "tūlītēja *FT* nodokļu nosacījumu sakārtošana attiecībā uz profesijas nodokli pie nemainīgas procentu likmes [..] novedīs uzņēmumu pie papildu nodokļu izmaksām aptuveni 198 miljonu euro apmērā [*France Télécom* nodokļu uzlikšanas nosacījumu tūlītēja normalizēšana, ņemot vērā profesionālās darbības nodokli, esot nemainīgai likmei, uzņēmumam radītu papildu nodokļus gandrīz EUR 198 miljonu apmērā]".

81 Turklāt Komisija pamatojās uz 2003. gada 15. maija aprēķinu, kura rezultāti tabulas formā ir atspoguļoti apstrīdētā lēmuma 54. apsvērumā. Saskaņā ar Francijas Republikas paziņotajiem datiem kopējais teorētiskais nodokļu apmērs, kas uzlikts *France Télécom* atbilstoši vispārējām tiesību normām 1994.–2002. gadā, bija EUR 8,362 miljardi. Faktiskais kopējais nodokļu apmērs, kas bija uzlikts uzņēmumam šajos pašos gados saskaņā ar īpašo nodokļu režīmu bija EUR 7,222 miljardi. Nodokļu starpība, kas bija radusies *France Télécom* laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam, līdz ar to bija EUR 1,14 miljardi.

82 Komisija turklāt ir norādījusi, ka ar 2004. gada 29. janvāra vēstuli Francijas iestādes tai darīja zināmu nodokļu summu, kas uzlikta *France Télécom* atbilstoši vispārējām tiesību normām par 2003. gadu (EUR 773 miljoni), un apstiprināja 2003. gada 15. maija aprēķina pamatotību (apstrīdētā lēmuma 55. apsvērums). Tikai 2003. gada 16. un 23. jūnija sanāksmēs Francijas iestādes apstrīdēja šo skaitļu ticamību (apstrīdētā lēmuma 56. un 57. apsvērums).

83 2004. gada 5. jūlijā Francijas iestādes iesniedza jaunu aprēķinu. Tajā bija norādīti atšķirīgi rezultāti, kas bija atspoguļoti apstrīdētā lēmuma 58. apsvērumā iekļautajā

tabulā. Kopējais teorētiskais nodokļa apmērs, kas par 1994. — 2002. gadu uzlikts *France Télécom* saskaņā ar vispārējām tiesību normām, sasniedza EUR 8,02 miljardus. Nodokļu starpība, kas bija radusies *France Télécom* laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam, līdz ar to bija EUR 798 miljoni.

84 Tā kā ziņas, ko Francijas Republika bija darījusi zināmas administratīvā procesa gaitā, bija pretrunīgas, Komisija secināja, ka tā nevar noteikt atgūstamo summu, kas svārstījās no EUR 798 miljoniem līdz EUR 1,14 miljardiem, kam pieskaitīti procenti. Komisija uzskata, ka precīza atgūstamā summa saskaņā ar lojālas sadarbības pienākumu Francijas iestādēm bija jānosaka apstrīdētā lēmuma izpildes stadijā (apstrīdētā lēmuma 59. un 60. punkts).

85 Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir formulēta šādi:

"1. pants

[Francijas Republikas] nelikumīgi piešķirtā valsts palīdzība *France Télécom*, piemērojot uzņēmumam īpašu profesijas nodokļa kārtību laika periodā no 1994. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 31. decembrim [..], ir pretrunā ar EKL [..] 88. panta 3. punktu un neatbilst Kopējam tirgum.

2. pants

1. [Francijas Republikai] jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai atgūtu no *France Télécom* 1. pantā definēto palīdzību.

2. Parāda atgūšana nav atliekama un ir veicama saskaņā ar valsts tiesību aktu procedūru, ar nosacījumu, ka tā ļauj nekavējoties un efektīvi izpildīt šo lēmumu.

3. Piedzenamajai palīdzības summai pieskaitāmi procenti no brīža, kad palīdzība nonāca saņēmēja rīcībā, līdz tās atmaksas brīdim.

[..]

3. pants

Divu mēnešu laikā, sākot no šā lēmuma izziņošanas brīža, [Francijas Republikai] ir jāinformē Komisija par pasākumiem, ko tā iecerējusi veikt un jau veikusi saskaņā ar šo lēmumu. Šim nolūkam [Francijas Republikai] ir jāizmanto lēmumam pievienotā anketa.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai."

86 2006. gada 25. oktobrī Komisija iesniedza prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, lūdzot Tiesu konstatēt, ka, noteiktajā termiņā neizpildot apstrīdēto lēmumu, Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar šī lēmuma 2. un 3. pantu, EKL 249. panta ceturto daļu, kā arī EKL 10. pantu.

87 Ar 2007. gada 18. oktobra spriedumu lietā C-441/06 Komisija/Francija (Krājums, I-8887. lpp.) Tiesa atzina Komisijas prasību par pamatotu.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

88 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 13. oktobrī, Francijas Republika cēla šo prasību, kas reģistrēta ar numuru T-427/04.

89 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2005. gada 10. janvārī, *France Télécom* cēla prasību, kas reģistrēta ar numuru T-17/05.

90 Ar dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā tika reģistrēts 2008. gada 23. maijā, *France Télécom* lūdza apvienot lietas T-427/04 un T-17/05 mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 50. panta 1. punktam.

91 Komisija un Francijas Republika savus apsvērumus par šo lūgumu iesniedza attiecīgi 2008. gada 16. un 19. jūnijā.

92 Ar Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 2008. gada 19. septembra rīkojumu lietas T-427/04 un T-17/05 tika apvienotas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai atbilstoši Reglamenta 50. pantam.

93 Saskaņā ar tiesneša referenta ziņojumu Pirmās instances tiesa (trešā palāta) nosūtīja lietas dalībniekiem rakstiskus jautājumus, kas saistīti ar šī sprieduma 87. punktā minētā sprieduma lietā Komisija/Francija ietekmi uz šīm apvienotajām lietām, kā arī ar darbībām, ko lietas dalībnieki veikuši pēc minētā sprieduma, un nolēma uzsākt mutvārdu procesu.

94 Lietas dalībnieki uz Pirmās instances tiesas rakstiskajiem jautājumiem atbildēja tiem noteiktajos termiņos. Francijas Republika īpaši norādīja, ka tā atsakās no tās prasībā norādītā piektā pamata.

95 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz mutiskajiem jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva 2008. gada 18. novembra tiesas sēdē.

96 Ar 2009. gada 24. marta rīkojumu Pirmās instances tiesa (trešā palāta) atkārtoti uzsākta mutvārdu procesu, lai uzdotu Komisijai jautājumus un lai prasītājas varētu iesniegt

apsvērumus par tās sniegtajām atbildēm. Komisija un *France Télécom* savas atbildes un savus apsvērumus iesniedza tām noteiktajos termiņos.

97 Francijas Republikas un *France Télécom* prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

98 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

1. *Ar atcelšanu saistīto pamatu kopsavilkums*

99 Savas prasības pamatojumam Francijas Republika norāda četrus pamatus. Pirmais ir pamatots ar to, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā un kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka īpašais nodokļu režīms, kas bija spēkā no 1994. līdz 2002. gadam, *France Télécom* bija radījis priekšrocību. Otrajā pamatā Francijas Republika norāda uz tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Trešajā pamatā Francijas Republika apgalvo, ka ar apstrīdēto lēmumu ir pārkāpts Regulas Nr. 659/1999 15. pants, liekot atgūt attiecīgo atbalstu. Ceturtais pamats, kas ir norādīts pakārtoti, ir pamatots ar to, ka apstrīdētajā lēmumā nav ievērots tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, jo tajā ir likts atgūt attiecīgo atbalstu.

100 Savas prasības pamatojumam *France Télécom* norāda piecus pamatus. Pirmais pamats ir pamatots ar tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Izvirzot otro pamatu, kas ir sadalīts četrās daļās, *France Télécom* apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir pieļāvusi trīs acīmredzamas kļūdas vērtējumā un kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka tai bija radīta priekšrocība. Trešais pamats ir pamatots ar Regulas Nr. 659/1999 15. panta pārkāpumu. Ceturtais pamats, kas ir pamatots ar tās pašas regulas 14. panta pārkāpumu, ir sadalīts divās daļās. Pirmā daļa ir pamatota ar tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu, jo summa, ko ir likts atgūt, nebija valsts atbalsts, un otrā daļa ir pamatota ar tiesiskās drošības principa pārkāpumu, jo atgūstamā atbalsta summu nav iespējams aprēķināt. Piektajā pamatā *France Télécom* norāda, ka labojumi, kas nav ortogrāfijas vai gramatiski labojumi un ko Komisijas loceklis, kurš atbildīgs par konkurences jautājumiem, veicis apstrīdētajā lēmumā pēc tam, kad to bija pieņēmusi Komisijas locekļu kolēģija, ir to tiesību normu pārkāpums, kas attiecas uz Komisijas lēmumu pieņemšanu.

101 Pirmās instances tiesa uzskata par lietderīgu vispirms pārbaudīt *France Télécom* norādīto piekto pamatu, kas ir pamatots ar tiesību normu par Komisijas lēmumu pieņemšanu pārkāpumu.

2. *Par tiesību normu par Komisijas lēmumu pieņemšanu ievērošanu*

Lietas dalībnieku argumenti

102 Piektajā pamatā *France Télécom* norāda, ka, pilnvarojot locekli, kas atbildīgs par konkurences jautājumiem, veikt apstrīdētā lēmuma galīgā teksta "juridisku un lingvistisku pārbaudi" un nepārbaudot šī pilnvarojuma izmantošanu, Komisija ir pārkāpusi koleģialitātes principu.

103 *France Télécom* uzskata, ka koleģialitātes princips, kas izriet no EKL 219. panta, ir pamatots ar Komisijas locekļu vienlīdzību lēmuma pieņemšanā. Līdz ar to pēc tam, kad lēmumu formāli bija pieņēmusi Komisijas locekļu kolēģija, tā tekstā vēl varēja veikt vienīgi pilnībā ortogrāfiskus vai gramatiskus pielāgojumus, jo ikvienu citu labojumu var veikt tikai kolēģija (Tiesas 1994. gada 15. jūnija spriedums lietā C-137/92 P Komisija/*BASF* u.c., *Recueil*, I-2555. lpp., 68. punkts).

104 *France Télécom* norāda, ka šīs tiesību normas šajā gadījumā nav ievērotas, jo, salīdzinot versiju, ko Komisijas locekļu kolēģija apstiprinājusi savā 1667. sanāksmē 2004. gada 20. jūlijā, un versiju, kura 2004. gada 3. augustā paziņota Francijas Republikai, atklājās divi būtiski grozījumi, kas ir daudz vairāk nekā tikai ortogrāfiski un gramatiski pielāgojumi.

105 Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma paziņotās versijas 55. apsvērumā bija iekļauta šāda frāze, kas nebija iekļauta kolēģijas apstiprinātajā versijā:

"Komisija norāda, ka 2004. gada 29. janvāra vēstulē ir apstiprināta 2003. gada 15. maija vēstulē izklāstītās aprēķina metodes pamatotība."

106 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma paziņotās versijas 59. apsvērumā termins "aptuvens", kas attiecas uz amplitūdu, kurā atrodas attiecīgā atbalsta summa, tika svītrots.

107 Šie labojumi attiecas uz būtiskiem apstrīdētā lēmuma juridiskajiem aspektiem, proti, Komisijas izvēlētās vērtējuma metodes ticamību, kaut arī locekļu kolēģija nedomāja, ka var galīgi noteikt summu vai pat amplitūdu. Atbildot uz rakstiskajiem jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva pēc mutvārdu procesa atkārtotas uzsākšanas, *France Télécom* norādīja, ka termins "aptuvens" bija pievienots apzināti kolēģijas apspriedes laikā. Savukārt apstrīdētā lēmuma pieņemtās versijas 55. apsvērumā iekļautā frāze, kas ļāva domāt, ka Francijas Republika bija atzinusi tās priekšrocības vērtējuma metožu pamatotību, kas bija radīta *France Télécom*, ir saturiski neprecīzs elements, kas nebija iekļauts kolēģijas apstiprinātajā tekstā. Tādējādi lēmumā izdarītie labojumi maina tā jēgu, pārkāpjot "koleģialitātes principu".

108 Savā replikā *France Télécom* norāda, ka saskaņā ar Pirmās instances tiesas judikatūru pēc dokumenta, ar kuru ierosināta lieta, iesniegšanas Komisija nevarēja, vienkārši izdarot labojumus ar atpakaļejošu spēku, novērst būtisku kļūdu, kas bija pieļauta apstrīdētajā lēmumā.

109 Komisija apgalvo, ka atšķirībām, kas konstatētas kolēģijas apstiprinātajā apstrīdētā lēmuma tekstā un tā paziņotajā versijā, nav nozīmes, jo tās neietekmē tā jēgu. Katrā ziņā 2005. gada 19. janvārī tika pieņemts labojums un tajā pašā dienā tas tika paziņots Francijas Republikai, ar ko apstrīdētā lēmuma paziņotās versijas teksts tika pielīdzināts lēmuma projektam, ko Komisijas locekļu kolēģija bija apstiprinājusi savā 1667. sanāksmē.

110 Atšķirības starp lēmuma projektu, ko apstiprinājusi Komisijas locekļu kolēģija, un Francijas Republikai paziņoto versiju Komisija tiesas sēdē izskaidroja ar to, ka "juridiskā un lingvistiskā pārbaude", kas tika veikta pēc tam, kad locekļi projektu bija apstiprinājuši, kļūdas dēļ attiecās uz citu tekstu nevis to, kas bija iesniegts kolēģijai.

111 Atbildot uz rakstveida jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa bija uzdevusi pēc mutvārdu procesa atkārtotas uzsākšanas, Komisija vispirms norādīja, ka tās locekļu kolēģija 2004. gada 19. un 20. jūlijā apstiprināja principiālo tekstu un pilnvaroja locekli, kas atbildīgs par konkurences jautājumiem, ar priekšsēdētāja piekrišanu sagatavot apstrīdētā lēmuma galīgo versiju un pieņemt to.

112 Pēc tam Komisija apgalvoja, ka, tā kā formālās atšķirības starp lēmuma projektu, kas tika apstiprināts 2004. gada 19. un 20. jūlija sanāksmes laikā, un apstrīdētā lēmuma versiju, kura pieņemta 2004. gada 2. augustā, neietekmē ne faktiskos elementus, ne juridisko argumentāciju, ar ko apstrīdētais lēmums bija pamatots, loceklis, kurš atbildīgs par konkurences jautājumiem, nebija pārkāpis pilnvarojuma robežas, ko tam bija devusi kolēģija.

113 Visbeidzot, tā norādīja, ka, tā kā apstrīdētais lēmums 2004. gada 2. augusta redakcijā bija pieņemts likumīgi, juridiski nebija vajadzīgas nekādas izmaiņas. Komisija uzskata,

ka tai tomēr bija lietderīgi no jauna sagatavot projekta tekstu, ko kolēģija apstiprinājusi 2004. gada 20. jūlijā, ko, kā tā uzskata, tā izdarīja ar 2005. gada 19. jūlija labojumu, kuru kolēģija bija īpaši apstiprinājusi.

Pirmās instances tiesas vērtējums

114 Ir skaidrs, ka 2004. gada 19. un 20. jūlija sanāksmē Komisijas locekļu kolēģija apstiprināja motivētu lēmuma projektu, konstatējot attiecīgā atbalsta prettiesiskumu un nesaderību ar kopējo tirgu un liekot to atgūt. Kolēģija turklāt atļāva loceklim, kas atbildīgs par konkurenci, ar priekšsēdētāja piekrišanu pieņemt lēmuma galīgo versiju franču valodā, kas ir autentiskā valoda, pēc "juridiskās un lingvistiskās pārbaudes" veikšanas. Pēc tam apstrīdētais lēmums tika pieņemts 2004. gada 2. augustā un Francijas Republikai paziņots 2004. gada 3. augustā.

115 Lietas dalībnieki piekrīt atzīt un tas izriet no lietas materiāliem, ka apstrīdētā lēmuma versijā, kas Francijas Republikai tika paziņota 2004. gada 3. augustā, salīdzinājumā ar tekstu, kuru Komisijas locekļu kolēģija bija apstiprinājusi iepriekšējās 19. un 20. jūlija sanāksmēs, bija atsevišķas atšķirības. Ir skaidrs arī tas, ka šīs atšķirības tika novērstas ar labojumu, kas pieņemts 2005. gada 19. janvārī. Tajā pašā dienā, proti, pēc šo prasību iesniegšanas, Komisija Francijas Republikai darīja zināmu apstrīdētā lēmuma konsolidēto versiju, kurā bija iekļauti tā labojumi.

116 Saskaņā ar EKL 219. pantu Komisija pieņem lēmumu ar tās locekļu balsu vairākumu. Iedibinātais koleģialitātes princips ir pamatots ar Komisijas locekļu vienlīdzību lēmumu pieņemšanā un nozīmē, pirmkārt, ka lēmumi tiek pieņemti kopīgi un, otrkārt, ka visi kolēģijas locekļi no politiskā viedokļa ir kolektīvi atbildīgi par pieņemtajiem lēmumiem (Tiesas 1986. gada 23. septembra spriedums lietā 5/85 *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK*/Komisija, *Recueil*, 2585. lpp., 30. punkts).

117 Kaut arī Komisija var, nepārkāpjot koleģialitātes principu, pilnvarot kādu no saviem locekļiem pieņemt atsevišķu kategoriju administratīvos un pārvaldes aktus (šī sprieduma 116. punktā minētais spriedums lietā *AKZO Chemie* un *AKZO Chemie UK*/Komisija, 37. punkts), pirms lēmumiem, ar kuriem Komisija lemj par valsts atbalsta esamību, tā saderību ar kopējo tirgu un par vajadzību likt to atgūt, ir jāaplūko sarežģīti faktiskie un juridiskie jautājumi, un tos principā nevar kvalificēt kā administratīvos vai pārvaldes aktus (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1995. gada 27. aprīļa spriedumu lietā T-435/93 *ASPEC* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1281. lpp., 103.–114. punkts). No tā izriet, ka, tā kā šāda veida lēmumu, kas ir jāpamato saskaņā ar EKL 253. pantu, rezolutīvā daļa un pamatojums ir nenodalāmi, vienīgi kolēģija saskaņā ar koleģialitātes principu var pieņemt vienlaikus vienu un otru (pēc analoģijas skat. šī sprieduma 103. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*BASF* u.c., 66. un 67. punkts).

118 Līdz ar to principā Komisijas locekļu kolēģijai ir jāpieņem tādu lēmumu galīgā versija, kuros ir lemts par valsts atbalsta esamību un par tā saderību ar kopējo tirgu. Pēc šīs pieņemšanas šī lēmuma tekstā var veikt tikai pilnībā ortogrāfiskus vai gramatiskus labojumus, jo jebkuru citu labojumu var veikt tikai kolēģija (pēc analoģijas skat. šī sprieduma 103. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*BASF* u.c., 68. punkts).

119 Tomēr nevar izslēgt, kā tas ir paredzēts Komisijas Reglamenta 13. panta otrajā daļā redakcijā, kas bija piemērojama apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā (OV 2000, L 308, 26. lpp.), ka Komisijas locekļu kolēģija uzdod vienam vai vairākiem tās locekļiem pieņemt tāda lēmuma galīgo tekstu, kura būtību tā ir noteikusi apspriežu laikā. Ja kolēģija izmanto šādu iespēju, Kopienu tiesai, kurai ir uzdots jautājums par šāda pilnvarojuma izpildes tiesiskumu, ir jāpārbauda, vai var uzskatīt, ka kolēģija attiecīgo lēmumu ir pieņēmusi, iekļaujot tajā visus faktiskos un tiesību elementus (šajā sakarā skat. šī sprieduma 117. punktā minēto spriedumu lietā *ASPEC* u.c./Komisija, 122. punkts).

120 Šajā gadījumā no Komisijas locekļu kolēģijas 2004. gada 19. un 20. jūlija 1667. sanāksmes protokola izriet, ka kolēģija apstiprināja lēmumu par attiecīgo atbalstu, "kas pārņemts dokumentā C(2004) 2651/12", un "pilnvaroja [locekli, kas atbildīgs par konkurences jautājumiem], ar [priekšsēdētāja] piekrišanu pieņemt attiecīgā [lēmuma] galīgo versiju franču valodā, kas ir autentiskā valoda, pēc juridiskās un lingvistiskās pārbaudes". Tā apstrīdētā lēmuma versija, kas bija pieņemta 2004. gada 2. augustā un nākamajā dienā paziņota Francijas Republikai, vismaz divos punktos atšķīrās no Komisijas locekļu kolēģijas apstiprinātā projekta. Līdz ar to ir jāpārbauda, vai, kā to apgalvo *France Télécom*, šīs atšķirības ir būtiskas, kaut arī nevar uzskatīt, ka Komisijas locekļu kolēģija ir pieņēmusi visus apstrīdētā lēmuma faktiskos un tiesību elementus.

121 Pirmkārt, 2004. gada 2. augustā pieņemtā apstrīdētā lēmuma 55. apsvēruma beigās bija iekļauta šāda frāze, kuras nebija Komisijas locekļu kolēģijas apstiprinātajā tekstā:

"Komisija norāda, ka 2004. gada 29. janvāra vēstulē ir apstiprināta 2003. gada 15. maija vēstulē izklāstītās aprēķina metodes pamatotība."

122 Otrkārt, 59. apsvērumā termins "aptuvens", kas ir iekļauts Komisijas locekļu kolēģijas apstiprinātā teksta teikuma daļā "Komisija [..] uzskata, ka [*France Télécom*] ir saņēmusi valsts [atbalstu], kura aptuvenais lielums ir no EUR 798 [..] līdz [EUR] 1140 miljoniem [..]", ir izlaists 2004. gada 2. augustā pieņemtajā apstrīdētā lēmuma versijā.

123 Vispirms ir jākonstatē, ka atšķirības, kas pastāv starp 2004. gada 2. augustā pieņemto apstrīdētā lēmuma versiju un Komisijas locekļu kolēģijas 2004. gada 26. jūlijā apstiprināto projektu, atbilstoši tiesas sēdē izteiktajiem Komisijas apgalvojumiem, ko apliecina dokumenti, kurus tā iesniedza papildus atbildēm uz jautājumiem, kas tai tika uzdoti pēc tiesas sēdes (skat. šī sprieduma 111. punktu), izriet no tā, ka "juridiski lingvistiskā pārbaude", kas tika veikta pēc kolēģijas apspriedēm, kļūdas dēļ attiecās uz citu tekstu, nevis to, kuru bija apstiprinājusi kolēģija. Tomēr no paša Komisijas locekļu kolēģijas 1667. sanāksmes protokola izriet, ka tā nebija iecerējusi pieņemt apstrīdētā

lēmuma galīgo tekstu, bet šī teksta galīgās versijas sagatavošanu tā uzticēja loceklim, kas atbildīgs par konkurences jautājumiem un kas rīkojas ar Komisijas priekšsēdētāja piekrišanu.

124 Šajā sakarā ir jānorāda, ka 2004. gada 2. augustā pieņemtā apstrīdētā lēmuma versijas 55. apsvēruma beigās iekļautais teikums atbilstoši tā kontekstam ir tikai komentārs, kas izskaidro ideju, kura ir pausta iepriekšējā teikumā, saskaņā ar kuru Francijas iestādes "uzsvēra, ka šī skaitļa attiecināšana uz iepriekšējiem gadiem tikai apstiprinātu un nostiprinātu viņu pozīcijas, jo parāda, ka [*France Télécom*] ir pārmaksājusi nodokļus salīdzinājumā ar vispārējiem tiesību aktiem". Attiecīgā teikuma iekļaušana būtiski nemainīja ne apstrīdētā lēmuma faktisko, ne juridisko pamatojumu.

125 Tāpat arī termina "aptuvens" neiekļaušanai 2004. gada 2. augustā pieņemtās apstrīdētā lēmuma versijas 59. apsvērumā pašai par sevi nav nozīmes. Lai gan apstrīdētā lēmuma labotās versijas 59. apsvērumā iekļauts vārds "aptuvens", Tiesa atzina, ka minimālā summa, kas iekļauta šajā pantā, ir jāuzskata par atgūstamā atbalsta minimālo summu. Līdz ar to Tiesa noraidīja argumentu, saskaņā ar kuru apstrīdētā lēmuma pamatojuma 59. punktā norādītās summas bija tikai aptuvenas, kam nebija juridiski saistošas iedarbības (šī sprieduma 87. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 31., 33. un 35. punkts).

126 Turklāt *France Télécom* nepamatoti savos apsvērumos par Komisijas atbildēm norāda, ka kolēģija terminu "aptuvens" bija "iekļāvusi" tās apstiprinātajā tekstā. Šis termins bija iekļauts jau kolēģijai iesniegtā teksta versijā, kā to apliecina dokumenti, ko Komisija nosūtījusi pēc Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.

127 Šajos apstākļos termina "aptuvens" neiekļaušana apstrīdētā lēmuma pieņemtās versijas 59. apsvērumā nav pretrunā Komisijas locekļu kolēģijas skaidrajai gribai un nekādā veidā nav grozījusi apstrīdētā lēmuma pamatojuma piemērojamību.

128 Tādējādi, tā kā formālas atšķirības starp 2004. gada 2. augustā pieņemto apstrīdētā lēmuma versiju un tekstu, ko Komisijas locekļu kolēģija apstiprinājusi 2004. gada 19. un 20. jūlijā, nav ietekmējušas apstrīdētā lēmuma piemērojamību, var uzskatīt, ka kolēģija ir pieņēmusi visus tā faktiskos un tiesību elementus (šajā sakarā skat. šī sprieduma 117. punktā minēto spriedumu lietā *ASPEC* u.c./Komisija, 122. punkts). No tā izriet, ka *France Télécom* nav pamata apgalvot, ka loceklis, kas atbildīgs par konkurences jautājumiem un kas rīkojas ar priekšsēdētāja piekrišanu, ir pārkāpis pilnvarojuma robežas, ko tam bija uzticējusi kolēģija, un ka tādēļ apstrīdētais lēmums ir pieņemts, pārkāpjot koleģialitātes principu.

129 Šajos apstākļos, kaut arī Komisijai nebija pienākuma, tā varēja, kā tā arī izdarīja, ar labojumu, ko pieņēmusi tās locekļu kolēģija, atkārtoti sagatavot principiālo tekstu, kurš apstiprināts kolēģijas 2004. gada 19. un 20. jūlija sanāksmēs, un paziņot apstrīdētā lēmuma konsolidēto versiju, kurā ir iekļauti šie labojumi, pat pēc prasītāju celtajām prasībām.

130 Līdz ar to *France Télécom* norādītais piektais pamats ir jānoraida.

3. *Par Francijas Republikas tiesību uz aizstāvību ievērošanu*

Lietas dalībnieku argumenti

131 Francijas Republika otrajā pamatā apgalvo, ka Komisija ir pieņēmusi apstrīdēto lēmumu, neievērojot sacīkstes principu un pārkāpjot tās tiesības uz aizstāvību.

132 Tā atgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvību ievērošana visos procesos, kuri uzsākti pret personu un kuru rezultātā var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs lēmums, ir Kopienu tiesību pamatprincips un ir jānodrošina pat tad, ja nav nekāda īpaša tiesiskā regulējuma. Šis princips prasa, lai personai, pret kuru Komisija ir uzsākusi administratīvo procesu, šī procesa laikā būtu iespēja noderīgi darīt zināmu savu viedokli par apgalvotajiem faktiem un apstākļiem un to nozīmīgumu, kā arī par dokumentiem, ar kuriem Komisija pamato savu apgalvojumu par Kopienu tiesību pārkāpuma esamību (Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā 40/85 Beļģija/Komisija, *Recueil*, 2321. lpp., 28. punkts).

133 Francijas Republika norāda, ka pēc tam, kad ar Likuma 90-568 18.–21. pantu ieviesto režīmu Komisija lēmumā par procesa uzsākšanu bija kvalificējusi kā "nodokļu atkāpes režīmu", tā pamatojās uz iepriekš noteiktā maksājuma daļēji ar nodokļiem nesaistīto raksturu, lai atteiktos savstarpēji kompensēt, pirmkārt, periodu no 1991. līdz 1993. gadam un, otrkārt, periodu no 1994. līdz 2002. gadam. Arguments, saskaņā ar kuru iepriekš noteiktais maksājums daļēji bija iemaksas peļņā, netika pausts administratīvajā procesā un tā nevarēja paust savus apsvērumus šajā sakarā. Tā kā šis arguments ir apstrīdētā lēmuma pamatojums, tas ir jāatceļ.

134 Francijas Republika uzskata, ka tas, ka tā administratīvā procesa laikā varēja apspriest Komisijas pagaidu nostāju, saskaņā ar kuru iepriekš noteikto maksājumu pilnībā varēja kvalificēt kā iemaksu peļņā, neļauj noraidīt pamatu, kas pamatots ar tiesībām uz aizstāvību, jo, pirmkārt, apstrīdētajā lēmumā Komisija attiecīgo iepriekš noteikto maksājumu nav kvalificējusi kā iemaksu, bet uzskatījusi, ka runa daļēji bija par nodokli un daļēji par iemaksu, un, otrkārt, šī jauktā kvalifikācija, ko tā nevarēja apspriest pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, izšķiroši ietekmēja procesa iznākumu.

135 Komisija šos apgalvojumus apstrīd.

Pirmās instances tiesas vērtējums

136 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvību ievērošana visos procesos, kuri uzsākti pret personu un kuru rezultātā var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs lēmums, ir Kopienu tiesību pamatprincips. Šis princips nosaka, ka personai, pret kuru Komisija ir uzsākusi administratīvu procesu, šī procesa laikā ir jābūt iespējai noderīgi darīt zināmu savu viedokli par apgalvotajiem faktiem un apstākļiem un to nozīmīgumu, kā arī par dokumentiem, uz kuriem Komisija balsta savu apgalvojumu par Kopienu tiesību pārkāpuma pastāvēšanu (šī sprieduma 132. punktā minētais spriedums lietā Beļģija/Komisija, 28. punkts; Pirmās instances tiesas 2000. gada 30. marta spriedums lietā T-65/96 *Kish Glass*/Komisija, *Recueil*, II-1885. lpp., 32. punkts, un 2003. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, *Recueil*, II-435. lpp., 121. punkts).

137 Jāatgādina, ka Komisijai ir jāuzsāk oficiāla pārbaudes procedūra, ja iepriekšējas pārbaudes beigās tai ir būtiskas šaubas par attiecīgā pasākuma saderību ar kopējo tirgu.

No tā izriet, ka Komisijai nevar būt pienākums galīgo analīzi attiecībā uz attiecīgo pasākumu sniegt savā paziņojumā par šīs procedūras uzsākšanu. Savukārt Komisijai pietiekamā veidā ir jādefinē savas pārbaudes robežas, lai dalībvalsts, pret kuru ir uzsākts process, varētu paust savu viedokli par visiem tiesību un faktiskajiem apstākļiem, kas veido tā galīgā lēmuma pamatojumu, ar kuru Komisija lemj par attiecīgā pasākuma saderību ar kopējo tirgu (šajā sakarā un pēc analoģijas skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 31. maija spriedumu lietā T-354/99 *Kuwait Petroleum (Nederland)*/ Komisija, Krājums, II-1475. lpp., 85. punkts).

138 Tādējādi tas vien, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir mainījusi analīzi attiecībā uz iepriekš noteiktā maksājuma raksturu, var būt Francijas Republikas tiesību uz aizstāvību pārkāpuma pamats tikai tad, ja norādes, kas iekļautas lēmumā par pārbaudes procedūras uzsākšanu vai pēc tam administratīvā procesa gaitā sniegtas uz sacīkstes principu balstītā procesā, neļāva Francijas iestādēm lietderīgi apspriest visus faktiskos un tiesību apstākļus, kas norādīti apstrīdētajā lēmumā. Savukārt atšķirības apstrīdētajā lēmumā un lēmumā par pārbaudes procedūras uzsākšanu, kas izriet no tā, ka Komisija pilnībā vai daļēji pārņēmusi Francijas Republikas paustos argumentus, nevar būt šīs dalībvalsts tiesību uz aizstāvību pārkāpuma pamats.

139 Jākonstatē, ka, lēmuma par procedūras uzsākšanu 63. apsvērumā norādot, ka iepriekš noteiktais maksājums, "kā šķiet, drīzāk ir [*France Télécom*] maksājums darbības rezultātos, nevis īpašs profesionālās darbības nodokļa uzlikšanas [*France Télécom*] veids", Komisija deva Francijas Republikai iespēju administratīvā procesa gaitā apspriest minētā maksājuma raksturu. Turklāt no paziņojumiem, ko Francijas valdība pauda tiesas sēdē, izriet, ka procedūras laikā tika izskatīts jautājums par iespēju savstarpēji kompensēt, pirmkārt, minēto nodokļa pārpalikumu, ko radījis šis maksājums dalībvalstij, un, otrkārt, atbrīvojumu no profesionālās darbības nodokļa, kas *France Télécom* bija piemērojams no 1991. līdz 1993. gadam, kā arī nodokļu starpību, kas tai radās laikā no 1994. līdz 2002. gadam. Lēmumā par procedūras uzsākšanu neiespējamību ļaut no iepriekš noteiktā maksājuma kompensēt profesionālās darbības nodokli, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu, Komisija bija pamatojusi tieši ar to, ka minētais maksājums nav saistīts ar nodokļiem. Tādējādi

lēmumā par procedūras uzsākšanu iekļautās norādes ļāva Francijas Republikai apstrīdēt kvalifikāciju, ko Komisija vēlējās izdarīt attiecībā uz iepriekš noteiktu maksājumu.

140 Šajos apstākļos tas, ka, kaut arī lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija bija paredzējusi apstrīdēt jebkādu iepriekš noteiktā maksājuma saistību ar nodokļiem, tā apstrīdētajā lēmumā grozīja savu analīzi, kurā tā atzina, ka šis maksājums bija jaukta rakstura — daļēji saistīts ar nodokļiem un daļēji ar nodokļiem nesaistīts —, nevar liecināt par to, ka Komisija nav izpildījusi savu pienākumu pietiekami definēt savas pārbaudes robežas, lai Francijas Republika varētu paust savu viedokli par visiem tiesību un faktiskajiem apstākļiem, kas veido apstrīdētā lēmuma pamatojumu.

141 Turklāt, kā jau tika norādīts, tā kā lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija apstrīdēja to, ka iepriekš noteikto maksājumu varētu uzskatīt par nodokli, tā sākumā uzskatīja, ka profesionālās darbības nodokli, kas maksājams par 1991.–1993. gadu, kā sākumā šķita, nevarēja aizstāt ar šo maksājumu un ka līdz ar to pilnīgu atbrīvojumu no profesionālās darbības nodokļa, kas *France Télécom* bija piemērojams attiecībā uz šiem pašiem gadiem, varēja kvalificēt par valsts atbalstu. Savukārt kvalifikācija "jaukts", kas beigās norādīta apstrīdētajā lēmumā, lika Komisijai atzīt, ka profesionālās darbības nodoklis, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu, tika aizstāts ar iepriekš noteiktu maksājumu. Atšķirības starp apstrīdēto lēmumu un lēmumu par procedūras uzsākšanu tādējādi izriet no tā, ka daļēji tika pieņemti argumenti, ko Francijas Republika iesniedza administratīvā procesa laikā, kas nevar izraisīt šīs dalībvalsts tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.

142 No tā izriet, ka Francijas Republikai nav pamata apgalvot, ka nav ievērotas tās tiesības uz aizstāvību, un ka līdz ar to tās otrais pamats ir jānoraida.

4. *Par "France Télécom" procesuālo tiesību ievērošanu*

Lietas dalībnieku argumenti

143 Kaut arī *France Télécom* atzīst, ka personām, kas ieinteresētas procedūrā, kuru Komisija uzsākusi jautājumā par valsts atbalstu, nav tādas pašas tiesības kā dalībvalstij, kas ir lēmuma adresāte, tā uzskata, ka ir pārkāptas tās tiesības uz aizstāvību — kuru ievērošana ikvienā procesā, kurš uzsākts pret personu un kura rezultātā var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs lēmums, ir Kopienu tiesību pamatprincips un ir jānodrošina pat tad, ja nav nekāda tiesiskā regulējuma.

144 Norādot pirmo pamatu, tā apgalvo, ka tai nebija iespējas lietderīgi darīt zināmus savus apsvērumus par iepriekš noteiktā maksājuma "jaukto" raksturu, ar ko Komisija ir pamatojusi savu apstrīdēto lēmumu, lai pierādītu, ka attiecīgais atbalsts pastāv (apstrīdētā lēmuma 31.–33. apsvērums). Ne lēmumā par procedūras uzsākšanu vai vēlākajos dokumentos, ne sanāksmēs, kas notika procedūras ietvaros, Komisija nebija likusi saprast, ka tā varētu šo maksājumu uzskatīt par daļēji ar nodokļiem saistītu un daļēji tādu, kas ir iemaksa īpašnieka peļņā. Tieši pretēji, šis maksājums lēmumā par procedūras uzsākšanu bija kvalificēts kā ar nodokļiem saistīts, un Komisija līdz ar to uzskatīja, ka ar Likumu 90-568 bija ieviests vienots nodokļu režīms laika posmam no 1991. līdz 2002. gadam (lēmuma par procedūras uzsākšanu 33. punkts). Līdz ar to apstrīdētais lēmums bija pamatots ar faktiem un apsvērumiem, par kuriem *France Télécom* nevarēja darīt zināmu savu viedokli. Tādējādi Komisija nevar tai pārmest, ka tā nav iesniegusi rakstveida apsvērumus pēc lēmuma par procedūras uzsākšanu, un 2004. gada jūnija sanāksmes bija veltītas nevis jautājumam par kompensēšanu, bet iespējamā valsts atbalsta aprēķinam.

145 Komisija apstrīd šos apgalvojumus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

146 Saskaņā ar iedibināto judikatūru administratīvais process par valsts atbalstu tiek uzsākts tikai pret attiecīgo dalībvalsti. Uzņēmumi, kas saņēmuši atbalstu, tiek uzskatīti tikai par personām, kuras ir "ieinteresētas" šajā procesā (šajā sakarā skat. šī sprieduma 136. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, 122. punkts, un 137. punktā minēto spriedumu lietā *Kuwait Petroleum (Nederland)*/Komisija, 80. punkts).

147 Šī judikatūra būtībā piešķir ieinteresētajām personām Komisijas informācijas avotu lomu saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu uzsāktajā administratīvajā procesā. No tā izriet, ka ieinteresētām personām, kas nevar atsaukties uz tiesībām uz aizstāvību, kuras ir atzītas tām personām, pret ko ir uzsākts process (skat. šī sprieduma 137. punktu), ir tikai tiesības būt attiecīgi iesaistītām administratīvajā procesā, ņemot vērā šīs lietas apstākļus (Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-371/94 un T-394/94 *British Airways* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2405. lpp., 59. un 60. punkts, un šī sprieduma 137. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, 125. punkts).

148 Turklāt ir atzīts, ka, kaut arī Komisijai nevar būt pienākums savā paziņojumā par šīs procedūras uzsākšanu sniegt pilnīgu analīzi par attiecīgo atbalstu, tai tomēr ir pietiekamā veidā jānosaka savas veicamās pārbaudes robežas, lai savu jēgu nezaudētu ieinteresēto personu tiesības iesniegt savus apsvērumus (šī sprieduma 137. punktā minētais spriedums lietā *Kuwait Petroleum (Nederland)*/Komisija, 85. punkts).

149 Tomēr ieinteresēto personu tiesības uz informāciju nepārsniedz tiesības tikt uzklausītām Komisijā. Nevar atsaukties uz vispārējām tiesībām izteikties par visiem

iespējami būtiskajiem jautājumiem, kas izvirzīti oficiālās pārbaudes procedūras laikā (skat. Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2002. gada 4. aprīļa rīkojumu lietā T-198/01 R *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, *Recueil*, II-2153. lpp., 84. punkts un tajā minētā judikatūra).

150 Ņemot vērā šos principus, ir jākonstatē, ka lēmums par procedūras uzsākšanu, kurā precīzi bija identificēts attiecīgais atbalsts, tika publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* (skat. šī sprieduma 38. punktu). Līdz ar to *France Télécom* bija pietiekami brīdināta par pārbaudes procedūras esamību un tai bija sniegta iespēja iesniegt jebkādus apsvērumus, ko tā uzskatīja par lietderīgiem.

151 Turklāt, lēmumā par procedūras uzsākšanu norādot, ka Komisija ir paredzējusi iepriekš noteikto maksājumu uzskatīt par iemaksu darbības rezultātos, tā deva *France Télécom* iespēju lietderīgi apspriest minētā maksājuma raksturu (skat. šī sprieduma 139. punktu).

152 Argumentam, kas pamatots ar iespējamu pretrunu lēmuma par procedūras uzsākšanu 29. un 33. punktā, no vienas puses, un tā paša lēmuma 63. punktā, no otras puses, nevar piekrist. Kaut arī lēmuma par procedūras uzsākšanu 29. punktā Komisija ir izmantojusi frāzi "pārmērīgs nodokļu režīms atbilstoši vispārējām tiesību normām", Komisijas nodoms oficiālās pārbaudes procedūras uzsākšanas stadijā izslēgt iespēju no iepriekš noteiktā maksājuma kompensēt profesionālās darbības nodokli, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu, skaidri izrietēja no visa lēmuma. *France Télécom* tādējādi bija sniegta iespēja iesniegt jebkādus apsvērumus, lai panāktu, ka tiek pieļauta šāda kompensēšana.

153 Līdz ar to pirmais *France Télécom* izvirzītais pamats ir jānoraida.

5. *Par valsts atbalsta esamību*

Lietas dalībnieku argumenti

Par pamatojuma, kas saistīts ar nodokļu sistēmas vispārējo uzbūvi, esamību

154 Sava otrā pamata pirmajā daļā *France Télécom* norāda, ka īpašais nodokļu režīms bija pamatots ar apsvērumiem, kas saistīti ar nodokļu sistēmas vispārējo struktūru, un ka tādējādi nosacījums par attiecīgā pasākuma selektīvo raksturu nav izpildīts (Pirmās instances tiesas 2002. gada 23. oktobra spriedums apvienotajās lietās no T-346/99 līdz T-348/99 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, *Recueil*, II-4259. lpp., 58. punkts). Paziņojumā par tiesību normu, kas attiecas uz valsts atbalstu, piemērošanu pasākumiem, kuri saistīti ar uzņēmumu tiešajiem nodokļiem, ko Komisija publicēja 1998. gadā (OV C 384, 3. lpp.), tā turklāt atzina, ka pasākumi, "kuru ekonomiskās racionalitātes dēļ tie ir vajadzīgi vai funkcionāli saistībā ar nodokļu sistēmas efektivitāti", ne vienmēr ir jāuzskata par valsts atbalstu.

155 Īpašā nodokļu režīma vienīgais mērķis bija saglabāt tādu resursu līmeni, ko *PTT* administrācija nodrošināja valstij pirms tās pārveidošanas par publisko tiesību subjektu, un novērst, ka šie resursi no valsts tiek nodoti vietējām pašvaldībām, ņemot vērā grūtības no 1991. gada ieviest nodokļu uzlikšanu pašvaldībās. Šie pasākumi līdz ar to bija pamatoti ar nodokļu sistēmas struktūru un nav atzīstami par valsts atbalstu.

156 Komisija norāda, ka, lai noskaidrotu, vai pasākumu, kas veido selektīvu priekšrocību, piemēram, īpašu nodokļu režīmu, var pamatot ar apsvērumiem par sistēmas raksturu vai uzbūvi, esot jāveic vispārēja objektīva Francijas nodokļu sistēmas analīze un konkrēta objektīva profesionālās darbības nodokļa sistēmas analīze. Šajā jautājumā pierādīšanas pienākums ir dalībvalstij. Tā šajā sakarā atsaucas uz ģenerāladvokāta Ruisa-Harabo Kolomera [*Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumiem lietā, kurā taisīts Tiesas 1999. gada 19. maija spriedums lietā C-6/97 Itālija/Komisija (*Recueil*, I-2981. un I-2983. lpp.).

157 Francijas Republika ne administratīvā procesa laikā, ne savā prasībā Pirmās instances tiesā nav apgalvojusi, ka tāds pamatojums, uz kādu atsaucas *France Télécom* sava otrā pamata pirmajā daļā, šajā gadījumā varēja pastāvēt. Komisija savukārt neredz nevienu iemeslu, kas ļautu apgalvot, ka *France Télécom* piešķirtās priekšrocības izrietēja no kādas prasības, ko paredz profesionālās darbības nodokļa sistēma Francijā.

Par iepriekš noteiktā maksājuma raksturu

158 Francijas Republika, pirmkārt, apgalvo un arī *France Télécom* sava otrā pamata otrajā daļā norāda, ka maksājums, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu saskaņā ar Likuma 90-568 18. un 19. pantu, ir pilnībā saistīts tikai ar nodokļiem.

159 Francijas Republika un *France Télécom* vispirms apgalvo, ka Likuma 90-568 noteikumi par maksājumiem valsts vispārējā budžetā, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu, proti, Likuma 90-568 18. un 19. pants, ir iekļauti IV nodaļā ar nosaukumu "Nodokļi", un to vienīgais mērķis ir radīt nodokļu ieņēmumus, kas līdzīgi resursiem, kurus valsts budžetā nodrošina līdzekļu pārpalikums, ko radīja *PTT* administrācija pirms *France Télécom* izveides.

160 Tās atsaucas uz Furē [*Fourré*], kas ir Nacionālās asamblejas Ražošanas un tirdzniecības komisijas ziņotājs, 1990. gada 11. aprīļa ziņojumu Nr. 1229 par likuma projektu, kas kļuva par Likumu 90-568. Saskaņā ar šo ziņojumu Likuma 90-568 19. pantā paredzētā atkāpe no vispārējo tiesību radīta režīma bija pamatota ar vēlmi, izmantojot speciālu nodokli, valsts budžetā radīt resursus, kas līdzīgi maksājumam, ko *PTT* administrācija maksāja līdz *France Télécom* izveidei. Šis speciālais nodokļu režīms turklāt bija jāierobežo laikā, kas, ņemot vērā gaidāmo apgrozījuma palielināšanos, vajadzīgs, lai nodokļa uzlikšana *France Télécom* atbilstoši vispārējām tiesību normām radītu ieņēmumus tādā apmērā, kas līdzīgs speciālā maksājuma summai.

161 Iepriekš noteiktajam maksājumam, kas paredzēts Likuma 90-568 19. pantā, līdz ar to bija nodokļa raksturs, ņemot vērā tā vietu minētā likuma tekstā un tā mērķi. Tas aizstāja visus vispārējās tiesību normās paredzētos nodokļus, kas *France Télécom* būtu bijis jāmaksā, ja nebūtu šī speciālā nodokļu režīma. Apstrīdētā lēmuma 28., 29. un 36. apsvērumā Komisija turklāt ir atzinusi, ka speciālajam maksājumam "piemita tipiskas nodokļa pazīmes".

162 Francijas Republika un *France Télécom* kritizē kvalifikāciju — "iemaksa darbības rezultātos" —, ko Komisija ir veikusi apstrīdētā lēmuma 27. apsvērumā.

163 Pirmkārt, Francijas Republika apstrīd to, vai ir nozīme salīdzinājumam, kas apstrīdētā lēmuma 24. apsvērumā ir izdarīts starp "peļņu, ko *PTT* pārskaitīja valstij 1989. un 1990. gadā," un iepriekš noteiktu maksājumu.

164 *PTT* administrācijas gūtās peļņas ieskaitīšana valsts budžetā izrietēja no tiesību normām par valsts budžetu, saskaņā ar kurām papildu budžeta atlikums, piemēram, *PTT* līdzekļu atlikums, tiek ieskaitīts vispārējā budžetā, nepastāvot vajadzībai pieņemt kādu lēmumu par pārvaldību, piemēram, par dividenžu pārskaitīšanu, vai par nodokļu uzlikšanu. Situāciju, kādā atrodas *France Télécom*, publisko tiesību subjekts, kam ir juridiska autonomija, savukārt nevar salīdzināt ar agrāku situāciju, kurā *PTT* bija publisks valsts administratīvais dienests.

165 Otrkārt, būtībā iepriekš noteikts maksājums ir pilnībā saistīts ar nodokļiem, jo šī kvalifikācija izslēdz to, ka runa kaut vai daļēji varētu būt par iemaksu darbības rezultātos.

166 Pirmkārt, lēmums, ar ko ir pamatots šis maksājums, ir normatīvs akts, jo princips par nodokļu uzlikšanu ir noteikts Likuma 90-568 19. pantā un ikgadējā maksājuma summa

katru gadu ir noteikta finanšu likumā. Vienkāršai dividenžu izmaksāšanai, tieši pretēji, nebūtu vajadzīgs likums.

167 Otrkārt, dividenžu vai iemaksas darbības rezultātos summu nevar noteikt pirms nav zināmi darbības rezultāti. Maksimālā iepriekš noteiktā maksājuma summa ir noteikta kopš Likuma 90-568 stāšanās spēkā, un summa, kas faktiski noteikta *France Télécom* ar finanšu likumiem attiecībā uz 1991.–1993. gadu, katru gadu bija vienāda ar Likuma 90-568 19. pantā noteikto maksimālo summu. Dividendes summa, tieši pretēji, ir atkarīga no rezultāta, kas faktiski sasniegts finanšu gadā.

168 Treškārt, iepriekš noteikts maksājums bija ierakstīts *France Télécom* maksājumu kontos, kas ir saderīgs ar šim maksājumam piemītošo nodokļa raksturu. Iemaksas pārskaitīšana, tieši pretēji, neietekmētu darbības rezultātus, bet samazinātu pašu līdzekļus.

169 Ceturtkārt, laika posmā no 1994.–1996. gadam, kurā notika *France Télécom* pārveidošana par akciju sabiedrību, uzņēmuma ieņēmumi (FRF 21,2 miljardi) divkāršojās salīdzinājumā ar laika posmu no 1991. līdz 1993. gadam (FRF 10,1 miljards). Šajā pašā laika posmā *France Télécom* nebija jāveic iemaksas darbības rezultātos.

170 Piektkārt, Komisija nav iesniegusi nekādus pierādījumus apstrīdētā lēmuma 31. apsvērumā iekļautajam apgalvojumam, saskaņā ar kuru speciālais maksājums bija jaukta rakstura — daļēji saistīts ar nodokļiem un daļēji atlīdzība par valsts ieguldījumu.

171 Komisija uzskata, ka tam, vai iepriekš noteikts maksājums bija saistīts ar nodokļiem, nav nozīmes, jo, pat ja pieņem, ka tas tā būtu, ar šo maksājumu nevarētu kompensēt

nodokļu starpību, kas konstatēta katru gadu no 1994. līdz 2002. gadam. Maksājumi, kas uzlikti *France Télécom* par 1991.–1993. gadu, pirmkārt, aizstāja visus nodokļus, kas parasti bija jāmaksā *France Télécom*, un, otrkārt, tos nevar uzskatīt par profesionālās darbības nodokļa samaksu, kas *France Télécom* bija jāuzliek, sākot no 1994. gada.

172 Attiecībā uz iepriekš noteiktā maksājuma raksturu Komisija norāda, ka tas katrā ziņā tikai daļēji bija saistīts ar nodokļiem, un tā apstrīd visus prasītāju argumentus šajā sakarā.

Par nodokļu režīma, kas *France Télécom* bija piemērojams laika posmā no 1991. līdz 2002. gadam, nedalāmību

173 Francijas Republika, otrkārt, norāda un *France Télécom* sava otrā pamata trešajā daļā apgalvo, ka nodokļu režīms, kas īpaši attiecībā uz *France Télécom* ieviests ar Likumu 90-568, bija vispārējs un attiecās uz visu laika posmu no 1991. līdz 2002. gadam un tas neliecināja par valsts varas vēlmi piešķirt *France Télécom* jebkādas priekšrocības.

174 Likums 90-568 jau kopš sākuma noteica vispārēju vienotu nodokļu režīmu, kas sadalīts divos laika posmos. Pirmajā posmā no 1991. līdz 1993. gadam iemaksa, kas aizstāja visus tiešos nodokļus atbilstoši vispārējām tiesību normām, it īpaši profesionālās darbības nodokli, tika noteikta tikai tāpēc, lai novērstu ieņēmumu zaudējumu valsts budžetā. Otrajā posmā no 1994. līdz 2002. gadam, kā Francijas iestādes to ir apstiprinājušas savā 2001. gada 26. septembra atbildē uz pirmo Komisijas lūgumu sniegt informāciju (skat. šī sprieduma 37. punktu), *France Télécom* ar profesionālās darbības nodokli tās galvenajā uzņēmējdarbības vietā tika aplikta tikai tāpēc, lai izvairītos no valsts budžeta ieņēmumu pārskaitīšanas to vietējo pašvaldību budžetā, kurās *France Télécom* bija juridiskā adrese,

nevis lai piešķirtu *France Télécom* priekšrocību. Turklāt nodokļu starpība laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam tika konstatēta tikai vēlāk.

175 Tā kā ar Likumu 90-568 tika ieviests vienots nodokļu režīms, turpmākie noteikumi par *France Télécom* aplikšanu ar profesionālās darbības nodokli ir nenodalāmi un tādēļ tie ir jāanalizē viens saistībā ar otru. Šādā veidā Komisija rīkojās, lēmumā par procedūras uzsākšanu norādot, ka tad, ja tā atsaucās uz "režīmu" vai uz "atkāpes režīmu", tā ar to domāja "pārejas režīmu un galīgo režīmu". Tā kā sākotnējais režīms nav grozīts pēc būtības, apstākļi šajā lietā atšķiras no situācijas, attiecībā uz kādu tika taisīts Pirmās instances tiesas 2002. gada 30. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-195/01 un T-207/01 *Government of Gibraltar*/Komisija (*Recueil*, II-2309. lpp., 111. punkts).

176 Komisija uzskata, ka tam, vai *France Télécom* bija pakļauta vienotam nodokļu režīmam, kas sadalīts divos laika posmos, vai diviem režīmiem, kas sekoja viens otram un kas bija atšķirīgi, nav nozīmes, jo nevar apstrīdēt to, ka tiesību normas, kas bija piemērojamas no 1991. līdz 1993. gadam, atšķīrās no tām, kas bija piemērojamas no 1994. līdz 2002. gadam, un ka, pat ja pieņem, ka runa ir par vienu režīmu, kompensāciju, ko iesaka Francijas Republika, katrā ziņā nevarēja paredzēt.

Par nepieciešamību veikt kompensāciju

177 Francijas Republika, treškārt, uzskata un *France Télécom* sava otrā pamata ceturtajā daļā apgalvo, ka Komisijai bija savstarpēji jākompensē nodokļa pārpalikums, kam *France Télécom* bija pakļauta no 1991. līdz 1993. gadam, un nodokļu starpība, kura pēdējai minētajai radās no 1994. līdz 2002. gadam.

178 Pirmkārt, Francijas Republika un *France Télécom* apstrīd argumentāciju, ko Komisija izklāstījusi apstrīdētā lēmuma 38. un 41. apsvērumā, lai atteiktos veikt kompensāciju starp pārmaksātajiem nodokļiem, ko *France Télécom* bija maksājusi no 1991. līdz 1993. gadam, un nodokļu starpību, kura tai radās no 1994. līdz 2002. gadam. Tā norāda, ka atsaucei, ko Komisija izdarījusi uz šī sprieduma 156. punktā minēto 1999. gada 19. maija spriedumu lietā Itālija/Komisija, kā arī uz savu 2001. gada 11. decembra Lēmumu 2002/581/EK par valsts atbalsta shēmu, ko Itālija ieviesusi attiecībā uz bankām (OV 2002, L 84, 27. lpp.), nav nozīmes, jo šajā gadījumā iepriekš noteiktajam maksājumam bija tāds pats raksturs kā profesionālās darbības nodoklim, kas tai bija jāmaksā no 1994. līdz 2002. gadam, un ka visi šie pasākumi tika ieviesti ar vienu un to pašu likumu.

179 Turklāt lēmuma par procedūras uzsākšanu 28., 33. un 116. punktā Komisija pati ir atzinusi, ka ar Likumu 90-568 bija ieviests vienots "atkāpes" režīms, kurā Komisija pati bija precizējusi, ka tā vienlaikus bija domājusi gan "pārejas" režīmu — proti, noteikumus par iepriekš noteiktu maksājumu —, gan "galīgo" režīmu — proti, īpašo nodokļu režīmu.

180 Otrkārt, Francijas iestādes un *France Télécom* apgalvo, ka Komisijai bija pienākums veikt vispārēju analīzi attiecībā uz pasākuma, ko var kvalificēt kā valsts atbalstu, ietekmi.

181 Vispirms Francijas Republika un *France Télécom* norāda, ka Komisija, ņemot vērā visus ienākumus un izdevumus, kas saistīti ar *Livret bleu* mehānismu, jau ir veikusi ilgtermiņa kompensāciju 2002. gada 15. janvāra Lēmumā 2003/216/EK par valsts atbalstu, ko Francijas Republika sniegusi *Crédit mutuel* (OV 2003, L 88, 39. lpp.).

182 Tāpat arī 1999. gada 21. aprīļa Lēmumā 2000/735/EK par *Philips* un *Rabobank* noslēgtā "*technolease* līguma" izskatīšanu Nīderlandes nodokļu pārvaldē (OV 2000, L 297,

13. lpp.) Komisija bija ņēmusi vērā visas pārbaudītā nodokļu režīma sekas laikā, neizmantojot nodokļu atlaides jēdzienu.

183 Vēl jo vairāk, Komisija pati bija veikusi kompensāciju starp dažāda rakstura izdevumiem 1999. gada 20. jūlija Lēmumā 1999/676/EK par iespējamo atbalstu, ko Francija piešķīrusi sabiedrībai *Sécuripost* (OV L 274, 37. lpp.), un pat apstrīdētajā lēmumā pieļaujot kompensāciju starp, pirmkārt, iepriekš noteiktu maksājumu, kuru tā uzskatīja par jaukta rakstura — ar nodokļiem saistītu un ar nodokļiem nesaistītu, un, otrkārt, profesionālās darbības nodokļa iemaksām, kas *France Télécom* bija jāmaksā par 1991.–1993. gadu.

184 Vispārinot, Francijas Republika uzskata, ka Komisijai ir pienākums vispārīgi pārbaudīt pasākumus, ko var kvalificēt kā valsts atbalstu, ņemot vērā EKL 87. panta 1. punktā noteiktos kritērijus. Šāds pienākums izriet no šīs tiesību normas mērķa. Vispārīga pārbaude ir īpaši nepieciešama, lai novērtētu, vai attiecīgais pasākums var deformēt konkurenci un vai tas rada priekšrocību. Pienākums vispārīgi pārbaudīt tiesību normu, kas ar Likumu 90-568 ieviesta attiecībā uz visu laika posmu no 1991. līdz 2002. gadam, turklāt izriet no Pirmās instances judikatūras (Pirmās instances tiesas 1998. gada 27. janvāra spriedums lietā T-67/94 *Ladbroke Racing*/Komisija, *Recueil*, II-1. lpp., 76. punkts).

185 Treškārt, Francijas Republika un *France Télécom* norāda, ka šajā gadījumā kompensācija starp divām nodokļu režīma stadijām liecina par nodokļu pārmaksāšanu salīdzinājumā ar vispārējām tiesību normām attiecībā uz visu laika posmu no 1991. līdz 2002. gadam un ka līdz ar to *France Télécom* nav saņēmusi nekādas priekšrocības.

186 Norādījusi, ka Komisija bija atzinusi, ka *France Télécom* bija pārmaksājusi nodokļus visā laika posmā no 1991. līdz 2002. gadam, Francijas Republika pārmaksāto nodokļu summu vērtē vismaz EUR 1,4 miljardu un, iespējams, vairāk nekā EUR 1,7 miljardu apmērā. Uzskatot, ka *France Télécom* bija saņēmusi priekšrocību, kura veidoja valsts

atbalstu, Komisija bija pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kas pamato to, ka Pirmās instances tiesai ir jāatceļ apstrīdētais lēmums.

187 Attiecībā uz kompensāciju starp periodiem *France Télécom* tomēr precizē, ka "iespējamā pārmaksāto nodokļu summa laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam izriet tikai no vienkāršām aplēsēm un nekādā veidā neļauj konkrēti noteikt atbalsta summu, ko tā, iespējams, ir saņēmusi laikā no 1994. līdz 2002. gadam".

188 Komisija uzskata, ka Francijas Republikas un *France Télécom* pieprasītās kompensācijas dēļ nāktos atcelt vajadzīgo nošķiršanu starp pienākumiem, kas valstij jāuzņemas kā akcionārei, un pienākumiem, kuri tai var būt kā publisko tiesību subjektam.

189 Komisija uzskata, ka tad, ja tiktu atzīta kompensācijas iespēja, kļūtu praktiski neiespējams kontrolēt atbalstus, kas izmaksāti valsts uzņēmumiem. Kompensācija, ko šajā gadījumā pieprasa Francijas Republika un *France Télécom*, ir daudz vairāk nekā tikai kompensācija starp izdevumiem un ienākumiem, kuri saistīti ar publisko pakalpojumu, kas tika aplūkota lietā, kurā tika pieņemts Lēmums 2003/216. Atbilstoši Francijas Republikas teorijai nāktos atzīt, ka mazāki izdevumi tiek kompensēti no lielākiem izdevumiem, kas ir atšķirīga rakstura. Šādu kompensāciju izslēdz judikatūra (šī sprieduma 66. punktā minētais 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā Itālija/Komisija, 34. punkts).

190 Atbildē uz repliku Komisija apstrīd Francijas Republikas sniegto interpretāciju, saskaņā ar kuru tā jau lietā, kurā tika pieņemts Lēmums 2000/735, veica kompensāciju starp nodokļu pasākuma īstermiņa sekām un ilgtermiņa sekām. Minētajā lietā Komisija ir norādījusi, ka tā izslēdza iespēju, ka attiecīgo pasākumu varētu uzskatīt par valsts atbalstu, norādot, ka attiecīgo rezolutīvo daļu veidoja tikai vispārējo tiesību nodokļu noteikumu piemērošana. Līdz ar to minētajā lietā selektivitātes nosacījums nebija izpildīts.

Pirmās instances tiesas vērtējums

Par priekšrocības esamību

191 Šajā gadījumā lietas dalībnieki nav vienisprātis par to, vai *France Télécom* ir saņēmusi priekšrocību atbilstoši īpašajam nodokļu režīmam.

192 Apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā priekšrocību, ko *France Télécom*, kā uzskata Komisija, ir saņēmusi, tā ir definējusi kā tādu, kuru veido "atšķirība starp profesionālās darbības nodokli, ko faktiski maksāja *France Télécom*, un nodokli, kas būtu bijis jāmaksā saskaņā ar vispārējām tiesību normām no 1994. gada 1. janvāra līdz 2003. gada 1. janvārim".

193 Savos procesuālajos dokumentos prasītājas tieši neapstrīd nodokļu starpības esamību, kas *France Télécom* radās laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam, bet pārmet Komisijai, ka tā patvaļīgi ir nodalījusi šo periodu no tā, kurā *France Télécom* maksāja iepriekš noteiktu maksājumu (1991.–1993. gads), un līdz ar to nepamatoti atteikusies veikt kompensāciju starp nodokļu plūsmām, kas attiecas uz šiem diviem periodiem. Tiesas sēdē savukārt *France Télécom* norādīja uz neprecizitātēm aprēķinos, uz kuriem Komisija balstījusies, lai atzītu, ka laika posmā no 1994. līdz 2002. gada uzņēmumam bija radusies nodokļu starpība.

194 Saskaņā ar EKL 87. panta 1. punkta noteikumiem, izņemot EK līgumā paredzētās atkāpes, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir valstis vai ko jebkādā citādā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai pasākumu varētu atzīt par valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem visiem EKL

87. panta 1. punktā uzskaitītajiem nosacījumiem (skat. Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedumu lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, *Recueil*, I-7747. lpp., 74. un 75. punkts un tajos minētā judikatūra).

195 Priekšrocību jēdziens EKL 87. panta 1. punkta nozīmē attiecas uz visiem pasākumiem, kas atbrīvo uzņēmumu no nastas, kas tam citādi būtu uzlikta. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta jēdziens ir vispārīgāks nekā subsīdijas jēdziens, jo ar to saprot ne tikai pozitīvu palīdzību, kas ir subsīdija kā tāda, bet arī pasākumus, kuri dažādos veidos samazina izdevumus, kas parasti ir jāsedz no uzņēmuma budžeta, un kuri, kaut gan nav subsīdijas šī vārda šaurākajā nozīmē, ir identiski pēc rakstura un rada vienādas sekas (skat. Tiesas 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā C-66/02 Itālija/Komisija, Krājums, I-10901. lpp., 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

196 Tādējādi pasākums, ar kuru valsts iestādes atsevišķiem uzņēmumiem piešķir nodokļu atbrīvojumu, kas, kaut arī nav valsts līdzekļu piešķiršana, nostāda saņēmējus finansiāli izdevīgākā stāvoklī nekā pārējos nodokļu maksātājus, ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē (skat. šī sprieduma 156. punktā minēto 1999. gada 19. maija spriedumu lietā Itālija/Komisija, 16. punkts, un 195. punktā minēto 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā Itālija/Komisija, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).

197 Turklāt valsts pasākumu mērķu raksturs un to pamatojums nekādā veidā neietekmē to atzīšanu par atbalstu. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 87. pants nenošķir valsts pasākumus atkarībā no to iemesliem vai mērķiem, bet tos definē atkarībā no to sekām (skat. Tiesas 2003. gada 13. februāra spriedumu lietā C-409/00 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-1487. lpp., 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

198 Lai šajā gadījumā novērtētu, vai pamatots ir Komisijas secinājums, ka pastāv priekšrocība par labu *France Télécom*, ko veido nodokļu starpība, kura tai radās 1994.–2002. gadā, pirmkārt, ir jānoskaidro, vai Komisija varēja pārbaudīt īpašo nodokļu režīmu neatkarīgi no iepriekš noteiktā maksājuma. Otrkārt, ir jāpārbauda, vai Komisijai

bija pamats atteikties veikt kompensāciju starp nodokļu starpību, kas *France Télécom* radās attiecībā uz 1994.–2002. gadu, un pārmaksātajiem nodokļiem, kas, kā uzskata prasītājas, bija jāmaksā uzņēmumam par 1991.–1993. gadu. Treškārt, būtu jānovērtē, vai pamatots ir apgalvojums par nodokļu starpības esamību laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam.

— Par iespēju pārbaudīt īpašo nodokļu režīmu neatkarīgi no iepriekš noteiktā maksājuma

199 Saskaņā ar judikatūru Komisijai ir pienākums vispārīgi paredzēt sarežģītus pasākumus, lai noteiktu, vai tie sniedz uzņēmumam, kas ir pasākuma adresāts, ekonomisku priekšrocību, kuru tas nebūtu saņēmis parastos tirgus apstākļos (Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā C-39/94 *SFEI* u.c., *Recueil*, I-3547. lpp., 60. punkts; šajā sakarā skat. arī Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedumu lietā T-11/95 *BP Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-3235. lpp., 169. un 170. punkts).

200 Ir skaidrs, ka ar Likumu 90-568 tika ieviests nodokļu atkāpes režīms, kas īpaši piemērojams *France Télécom* un kam raksturīgs sadalījums divos posmos. Pirmajā posmā no 1991. līdz 1993. gadam *France Télécom* nebija jāmaksā nekādi nodokļi vai maksājumi, izņemot iepriekš noteikto maksājumu. Otrajā posmā, kas sākās 1994. gadā un kam sākotnēji nebija precīza termiņa, *France Télécom* maksāja visus nodokļus atbilstoši vispārējām tiesību normām, bet vietējos nodokļus, t.sk. profesionālās darbības nodokli, tā maksāja saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēja atkāpes no vispārējām tiesību normām un kas veido īpašo nodokļu režīmu. Tādējādi prasītājas pamatoti norāda, ka visi noteikumi, kas attiecas uz kārtību, kādā *France Télécom* tika aplikta ar nodokļiem par 1991.–2002. gadu, ir iekļauti tajā pašā minētajā likuma nodaļā un tika ieviesti ar vienu tiesību aktu.

201 Tomēr no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija neuzskatīja, ka attiecīgo atbalstu veidoja īpašie nodokļu noteikumi, kas piemērojami *France Télécom*, bet nodokļu starpība, kuru veido atšķirība starp profesionālās darbības nodokļa iemaksu summu, kas uzņēmumam būtu bijis jāmaksā, ja tas būtu aplikts ar nodokļiem atbilstoši

vispārējām tiesību normām, un summu, kas faktiski tam bija jāmaksā saskaņā ar īpašajiem nodokļu noteikumiem, kuri tam bija piemērojami (skat. apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumu).

202 No tā izriet, ka, tā kā Vispārējā nodokļu kodeksa 1447. panta I punktā un 1478. panta I punktā paredzēto profesionālās darbības nodokli maksāja ik gadu (skat. šī sprieduma 17. punktu), tādu priekšrocību, kāda ir paredzēta apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā, nevarēja konstatēt vienreiz konkrētā brīdī, bet tā bija jākonstatē katru gadu, par kuru *France Télécom* bija jāmaksā profesionālās darbības nodoklis. Līdz ar to Komisija nevarēja paredzēt vispārīgi un *a priori* analizēt visus atbilstošos Likuma 90-568 noteikumus, kas bija spēkā no 1991. līdz 2002. gadam, un tā, tieši pretēji, pamatoti aplūkoja katru gadu atsevišķi (skat. apstrīdētā lēmuma 54. un 58. apsvērumu).

203 Komisija apstrīdētā lēmuma 36. apsvērumā pamatoti ir norādījusi, ka noteikumi, kas *France Télécom* bija piemērojami laika posmā no 1991. līdz 1993. gadam (iepriekš noteikts maksājums), atšķiras no tiem, kuri bija spēkā no 1994. līdz 2002. gadam (īpašs nodokļu režīms). Tādējādi Komisija uzskatīja, ka pirmajā posmā iepriekš noteiktais maksājums pilnībā aizstāja profesionālās darbības nodokļa iemaksu, kas *France Télécom* bija jāmaksā ik gadu saskaņā ar vispārējām tiesību normām (apstrīdētā lēmuma 33. apsvērums). Savukārt Komisija uzskata, ka *France Télécom* aplikšana ar nodokļiem atbilstoši īpašajam nodokļu režīmam otrajā posmā katru gadu radīja nodokļu starpību par labu uzņēmumam.

204 Šajos apstākļos Komisija, nepārkāpjot savu pienākumu veikt vispārīgu to pasākumu pārbaudi, kas var veidot valsts atbalstu, varēja savā analīzē nošķirt īpašo nodokļu režīmu un iepriekš noteiktā maksājuma režīmu.

— Par kompensācijas iespējamību

205 Prasītājas norāda, ka priekšrocību, ko no 1994. līdz 2002. gadam veidoja nodokļu starpība, kura labvēlīga *France Télécom*, vairāk nekā kompensē iepriekš noteikto maksājumu summa, kas uzņēmumam bija jāmaksā no 1991. līdz 1993. gadam. Lai pamatotu, ka šī kompensācija tika veikta, Francijas Republika un *France Télécom* apgalvo, ka ar Likumu 90-568 tika ieviests vienots nodokļu režīms un ka iepriekš noteiktais maksājums bija pilnībā saistīts ar nodokļiem.

206 Saskaņā ar judikatūru, kad Komisija pārbauda pasākumu, kas varētu būt valsts atbalsts, tai ir jāņem vērā visas sekas, kādas tas varētu radīt iespējamajam pasākuma adresātam, un īpaši attiecīgā gadījumā jāsecina īpašie apgrūtinājumi, kas ir priekšrocībai (Tiesas 1970. gada 25. jūnija spriedums lietā 47/69 Francija/Komisija, *Recueil*, 487. lpp., 7. punkts).

207 Savukārt tas vien, ka konkrēts atbrīvojuma pasākums no tā adresāta viedokļa tiek kompensēts ar īpaša apgrūtinājuma noteikšanu, kas ir nošķirts un kam nav nekāda sakara ar pasākumu, neliedz pasākumu kvalificēt kā valsts atbalstu (šī sprieduma 195. punktā minētais 2005. gada 15. decembra spriedums lietā Itālija/Komisija, 34. punkts).

208 Prasītāju argumenta, saskaņā ar kuru *France Télécom* pārmaksātie nodokļi no 1991. līdz 1993. gadam iepriekš noteiktā maksājuma dēļ kompensē nodokļu starpību, kas tai radās no 1994. līdz 2002. gadam, pamatotība ir atkarīga no iepriekš noteiktā maksājuma objektīvu pazīmju analīzes un no tā, vai to var uzskatīt par apgrūtinājumu, kas saistīts ar priekšrocību, kura *France Télécom* attiecīgā gadījumā izriet no tā, ka tai ir piemērojams īpašais nodokļu režīms.

209 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka ar Likumu 90-568 tika izveidots nodokļu atkāpes režīms, kas piemērojams īpaši *France Télécom* un kam raksturīgs sadalījums divos posmos. Pirmajā posmā no 1991. līdz 1993. gadam *France Télécom* nebija jāmaksā nekādi nodokļi vai maksājumi, izņemot iepriekš noteikto maksājumu. Otrajā posmā, kam sākotnēji bija jāsākas 1994. gadā un kam nebija precīza termiņa, *France Télécom* maksāja visus nodokļus atbilstoši vispārējām tiesību normām, bet vietējos nodokļus, t. sk. profesionālās darbības nodokli, tā maksāja saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēja atkāpes no vispārējām tiesību normām un kas veido īpašo nodokļu režīmu.

210 Turklāt no argumentācijas, ko paudusi Francijas Republika, kura atsaucas uz ziņojumu par likumprojektu, kas kļuva par Likumu 90-568 un kas Francijas Nacionālajā asamblejā tika iesniegts 1990. gada 11. aprīlī, izriet, ka minētā likuma 19. pantā iekļautā atkāpe no vispārējās tiesībās paredzētā režīma — proti, iepriekš noteikts maksājums — bija pamatota ar vēlmi ar īpaša nodokļa palīdzību valsts budžetā radīt resursus, kuri līdzīgi maksājumam, ko *PTT* administrācija maksāja līdz *France Télécom* izveidei, vajadzīgajā laika posmā, ņemot vērā gaidāmo apgrozījuma palielināšanos, lai *France Télécom* aplikšana ar nodokļiem atbilstoši vispārējām tiesību normām radītu līdzīga apmēra ieņēmumus (skat. šī sprieduma 160. punktu). Turklāt iepriekš noteikts maksājums katru gadu tika noteikts to resursu apmērā, ko ik gadu radīja *PTT* papildu budžets līdz *France Télécom* izveidei.

211 Līdz ar to no iepriekš noteiktā maksājuma rakstura, mērķiem un pagaidu rakstura izriet, ka katru gadu, par kuru tas *France Télécom* bija jāmaksā, tas aizstāja visus maksājumus, kas *France Télécom* parasti būtu bijis jāmaksā par attiecīgajiem gadiem. Visi šie maksājumi iekļāva visus tiešos nodokļus, ar kuriem parasti tiek aplikti uzņēmumi — proti, ne tikai profesionālās darbības nodokli, bet arī sabiedrību nodokli un nekustamā īpašuma nodokļus.

212 Savukārt iepriekš noteikts maksājums, ņemot vērā, ka tas bija jāmaksā ik gadu un tam piemita pagaidu raksturs, neaizstāja nodokļus, kas attiecīgā gadījumā bija apieti vēlākos gados. Iepriekš noteiktā maksājuma izzušana, sākot no 1994. gada, izriet no tā, ka saskaņā ar likumdevēja pieļautajām prognozēm *France Télécom* aplikšanai ar nodokļiem atbilstoši vispārējām tiesībām un īpašā nodokļu režīma piemērošanai tai

saistībā ar profesionālās darbības nodokli valstij bija jārada resursi, kas līdzīgi tiem, kurus līdz 1990. gadam *PTT* papildu budžetā radīja resursi, kas bija jānodrošina iepriekš noteiktajam maksājumam no 1991. līdz 1993. gadam.

213 Līdz ar to iepriekš noteikto maksājumu nevar uzskatīt par apgrūtinājumu, kas saistīts ar īpašā nodokļu režīma ieviešanu, bet drīzāk par īpašu kārtību, kādā *France Télécom* tiek aplikta ar nodokļiem, kas ieviesta attiecībā uz gadiem pirms 1994. gada. Tādējādi Komisija nevarēja ņemt vērā prasītāju pieprasīto kompensāciju, un tā pamatoti veica ikgadējo seku analīzi, kādas rada *France Télécom* aplikšana ar nodokļiem atbilstoši īpašam režīmam.

214 Pat ja pieņem, kā to apgalvo Francijas Republika, ka iepriekš noteiktajam maksājumam Francijas tiesībās piemita tikai ar nodokļiem saistīts raksturs, ir jāatgādina, ka no 1991. līdz 1993. gadam tas aizstāja ne tikai profesionālās darbības nodokli, bet visus *France Télécom* maksājumus valstij. Tādu maksājumu atvieglojumu kā īpašais nodokļu režīms — atbilstoši kuram *France Télécom* no 1994. līdz 2002. gadam bija jāmaksā profesionālās darbības nodokļa iemaksas, kas mazākas par tām, kuras no uzņēmuma tika prasītas atbilstoši vispārējām tiesībām, — nevar kompensēt, nosakot specifisku atšķirīgu maksājumu — proti, šajā gadījumā maksājumu, kas aizstāj citus nodokļus, nevis profesionālās darbības nodokli, kā arī attiecīgā gadījumā dividenžu maksājumu (šajā sakarā skat. šī sprieduma 195. punktā minēto 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā Itālija/Komisija, 34. punkts).

215 Turklāt tas vien, ka gan iepriekš noteiktais maksājums, gan īpašais nodokļu režīms tika ieviests ar Likumu 90-568, neļauj pierādīt, ka *France Télécom* aplikšana ar iepriekš noteikto maksājumu bija saistīta ar īpašā nodokļu režīma ieviešanu. Ar to, ka iepriekš noteiktais maksājums un īpašais nodokļu režīms tika izveidots ar vienu un to pašu tiesību aktu, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 200. punktā, nepietiek, lai pierādītu, ka īpašā nodokļu režīma ieviešana no 1994. gada radīja vajadzību ieviest iepriekš noteikto maksājumu no 1991. līdz 1993. gadam, vai ka iepriekš noteiktā maksājuma ieviešana 1991.–1993. gadā izraisīja īpašā nodokļu režīma ieviešanu attiecībā uz gadiem pēc 1994. gada.

216 Turklāt, ņemot vērā kārtību, atbilstoši kurai nosaka iepriekš noteiktā maksājuma summu, kas katru gadu ir vienāda ar resursiem, kurus līdz tam katru gadu nodrošināja *PTT* papildu budžets, Francijas Republikai nav izdevies pierādīt, ka nodokļu uzlikšanas kārtība, kas bija piemērojama 1991.–1993. gadā, tika ieviesta, paredzot mazākus nodokļus vēlākā laika posmā. Tieši pretēji, tas, ka sākumā īpašā nodokļu režīma piemērošanai nebija paredzēts nekāds termiņa ierobežojums, ļauj prezumēt, ka dalībvalsts uzskatīja par pietiekamiem tos nodokļu resursus, ko nodrošināja īpašais nodokļu režīms, un pats par sevi ir pretrunā loģikai, saskaņā ar kuru iepriekš noteiktā maksājuma mērķis bija aizstāt nepietiekamo nodokli, sākot no 1994. gada.

217 Šāds arguments turklāt ir pretrunā arī prasītāju izteiktajam argumentam, ka īpašā nodokļu režīma mērķis nebija pakļaut *France Télécom* nodokļu režīmam, kas ir mazāk apgrūtinošs nekā tas, kas ir paredzēts vispārējās tiesībās. Katrā ziņā šajā sakarā ir jāatgādina, ka valsts atbalstu neraksturo tā piešķiršanas iemesli vai tā mērķi, bet ka tas tiek noteikts tā seku dēļ (skat. šī sprieduma 197. punktā minēto spriedumu lietā Spānija/Komisija, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

218 No tā izriet, ka Komisija pamatoti atteicās veikt kompensāciju starp, pirmkārt, iepriekš noteiktā maksājuma summu, ko *France Télécom* maksāja no 1991. līdz 1993. gadam, un, otrkārt, nodokļu starpību, kas attiecīgā gadījumā izriet no īpašā nodokļu režīma attiecībā uz 1994. līdz 2002. gadu.

— Par nodokļu starpības esamību

219 No apstrīdētā lēmuma 54.–59. apsvēruma izriet, ka, lai pierādītu, ka *France Télécom* maksāja mazākus nodokļus nekā tie, kuri tai būtu bijuši jāmaksā, ja tā būtu aplikta ar profesionālās darbības nodokli atbilstoši vispārējām tiesību normām, Komisija ir pamatojusies uz skaitļiem, ko Francijas Republika tai darīja zināmus administratīvā procesa laikā.

220 Ir skaidrs, ka vismaz trīs reizes administratīvā procesa laikā (skat. šī sprieduma 39., 43. un 51. punktu) Francijas Republika Komisijai nosūtīja ziņas, darot zināmu, ka katru gadu no 1994. līdz 2002. gadam *France Télécom* bija radusies nodokļu starpība. Precīzu attiecīgā atbalsta summu Komisija nevarēja noteikt dalībvalstu sniegto datu atšķirīgā rakstura dēļ, bet apstrīdētā lēmuma 59. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka šai summai būtu jāiekļaujas amplitūdā, kurā minimālā un maksimālā summa ir tikai pārņemta no Francijas iestāžu paziņotās informācijas (šajā sakarā skat. arī šī sprieduma 87. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, 31.–35. punkts).

221 Administratīvā procesa laikā Francijas iestādes patiešām uzstāja uz 2003. gada 15. maija un 2004. gada 5. jūlija aprēķina aptuveno raksturu. Tomēr gan administratīvā procesa laikā, gan savos Pirmās instances tiesā iesniegtajos dokumentos tās izmantoja šos skaitļus, lai mēģinātu pierādīt, ka *France Télécom* bija jāmaksā lielāki nodokļi nekā tie, kas izriet no vispārējām tiesību normām laika posmā no 1991. līdz 2002. gadam kopumā.

222 Tādējādi Francijas iestādes, atbildot uz lēmumu par procedūras uzsākšanu, savā 2003. gada 15. maija vēstulē (skat. šī sprieduma 39. punktu) norādīja:

"Šī galīgā analīze, izskatot Komisijas lietas materiālus un ņemot vērā trešo personu apsvērumus, apstiprina, ka *France Télécom* atbilstoši nodokļu režīmam, kas tai tika piemērots no 1991. līdz 2002. gadam, nav saņēmusi priekšrocību, kas varētu būt valsts atbalsts.

France Télécom nebūt nav saņēmusi valsts atbalstu atbilstoši specifiskam nodokļu režīmam, kas tai bija piemērojams, bet, tieši pretēji, būtiski ir pārmaksājusi nodokļus vairāk nekā EUR 1,4 miljardu apmērā, neveicot aktualizāciju."

223 Jāsecina, ka administratīvā procesa gaitā Komisijai paziņotā informācija tika pasniegta kā aptuvena, bet nevis kā apšaubāma saistībā ar nodokļu starpību, kas *France Télécom* radusies no 1994. līdz 2002. gadam.

224 Šajos apstākļos *France Télécom* veltīgi tiesas sēdē norādīja, ka informācija, ko Komisija iekļāvusi apstrīdētajā lēmumā, izrietēja no ekstrapolācijas un ka tai nebija nekāda sakara ar patieso situāciju. Lēmuma valsts atbalsta jomā tiesiskums ir jāvērtē, pamatojoties uz informāciju, kāda bija Komisijas rīcībā lēmuma pieņemšanas brīdī (skat. Tiesas 2008. gada 15. aprīļa spriedumu lietā C-390/06 *Nuova Agricast*, Krājums, I-2577. lpp., 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

225 Līdz ar to Komisijai bija pamats konstatēt, ka no 1994. līdz 2002. gadam *France Télécom* katru gadu bija saņēmusi selektīvu priekšrocību, ko tai radīja nodokļu starpības esamība.

Par pamatojumu, kas saistīts ar nodokļu sistēmas atbilstību

226 *France Télécom* apgalvo, ka nodokļu starpība, kas tai bija radusies, ir pamatota ar nodokļu sistēmas vispārējo uzbūvi un līdz ar to neveido valsts atbalstu.

227 EKL 87. panta 1. punkts aizliedz valsts atbalstu, kas dod priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, tas ir, selektīvu atbalstu (šī sprieduma 195. punktā minētais 2005. gada 15. decembra spriedums lietā Itālija/Komisija, 94. punkts; šajā sakarā skat. arī Tiesas 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, *Recueil*, I-8365. lpp., 34. punkts).

228 Lai piemērotu EKL 87. panta 1. punktu, ir jānoskaidro, vai konkrētā juridiskā režīma ietvaros valsts pasākums sniedz priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas ir tādā pašā faktiskā un juridiskā situācijā attiecībā uz šī pasākuma izvirzīto mērķi (skat. šī sprieduma 227. punktā minēto spriedumu lietā *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

229 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta jēdziens neietver valsts pasākumus, kuri rada diferenciāciju uzņēmumu starpā un tādējādi *a priori* ir selektīvi, ja šāda diferenciācija izriet no sistēmas, kurā tie ietilpst, rakstura vai uzbūves (Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedums lietā C-88/03 Portugāle/Komisija, Krājums, I-7115. lpp., 52. punkts; šajā sakarā skat. arī šī sprieduma 66. punktā minēto Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedumu lietā Itālija/Komisija, 33. punkts, un 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā C-148/04 *Unicredito Italiano*, Krājums, I-11137. lpp., 51. punkts).

230 Pamatojums, kas balstīts uz nodokļu sistēmas raksturu vai vispārējo uzbūvi, attiecas uz nodokļu pasākuma atbilstību nodokļu sistēmas iekšējai loģikai, kurā tas ietilpst (skat. šī sprieduma 154. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

231 Šajā gadījumā attiecīgā atbalsta *a priori* selektīvais raksturs, tā kā tas izriet no Likuma 90-568, nerada nekādas šaubas, ka īpašais nodokļu režīms bija piemērojams *France Télécom* un tikai vēl vienam citam uzņēmumam. Ir skaidrs, ka īpašais nodokļu režīms ir nodokļu atkāpes režīms salīdzinājumā ar normām, kas profesionālās darbības nodokļa jomā piemērojamas visiem uzņēmumiem, kuri atrodas tādā faktiskā un juridiskā situācijā, kas, ņemot vērā šī nodokļa mērķus, ir līdzīga *France Télécom* situācijai, kas ir noteikta atbilstoši nodokļu maksātāju maksātspējai, ko novērtē saskaņā ar ekonomiskiem kritērijiem atkarībā no to veiktās darbības nozīmes to vietējo pašvaldību teritorijā, kurā tiem ir juridiskā adrese (skat. šī sprieduma 16.–24. punktu).

232 Attiecībā uz to, vai īpašais nodokļu režīms ir pamatots ar nodokļu sistēmas raksturu un uzbūvi, vispirms ir jānorāda, ka šādu argumentu Francijas Republika neizteica ne administratīvajā procesā, ne šajā prasībā. Kā to pamatoti norāda Komisija, pienākums pierādīt, ka pastāv šāds pamatojums, principā ir dalībvalstij. No tā izriet, ka *France Télécom* nevar saistībā ar prasību šajā lietā savas argumentācijas pamatojumam atsaukties uz faktiskajiem apstākļiem, kas Komisijai nebija zināmi, kad tā pieņēma apstrīdēto lēmumu (šajā sakarā skat. šī sprieduma 224. punktā minēto spriedumu lietā *Nuova Agricast*, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

233 Lai apgalvotu, ka īpašais nodokļu režīms ir pamatots ar tās nodokļu sistēmas iekšējo loģiku, kas ir piemērojama uzņēmumiem, kuri savu darbību veic Francijā, *France Télécom* norāda divus pamatojumus.

234 Pirmkārt, īpašā nodokļu režīma mērķis bija novērst to, ka ienākumi no profesionālās darbības nodokļa, kas jāmaksā *France Télécom*, no valsts tiek "nodoti" vietējām pašvaldībām.

235 Šajā sakarā *France Télécom* nav nekādā veidā pierādījusi, ka valsts nevarēja paredzēt, ka, sākot no 1994. gada, profesionālās darbības nodoklis, kas uzlikts uzņēmumam, tiks maksāts atbilstoši vispārējās tiesību normās paredzētajiem nosacījumiem, pēc tam ieskaitīts drīzāk valsts budžetā, nevis katras tās vietējās pašvaldības budžetā, kurā uzņēmumam bija juridiskā adrese.

236 Līdz ar to, pat ja pieņem, ka mērķis ieskaitīt valstij profesionālās darbības nodokli, kas jāmaksā *France Télécom*, varētu pamatot atkāpes pasākumus, kuri piemēroti šim uzņēmumam, un pat tad, ja profesionālās darbības nodoklis ir nodoklis, kura radītie ieņēmumi tiek ieskaitīti vietējām pašvaldībām, ir jāsecina, ka prasītāja nav pierādījusi, ka šo pašu mērķi nevarēja sasniegt ar pasākumiem, kas tai nesniegtu nekādas priekšrocības.

237 Līdz ar to *France Télécom* katrā ziņā nav pamata apgalvot, ka selektīvā priekšrocība, ko tā ir saņēmusi, ir nepieciešamās sekas to ieņēmumu ieskaitīšanai valsts budžetā, kuri gūti no profesionālās darbības nodokļa, kas tai uzlikts saskaņā ar īpašo nodokļu režīmu.

238 Otrkārt, *France Télécom* uzskata, ka šo atkāpes režīmu padarīja par nepieciešamu grūtības kopš 1991. gada ieviest nodokļus pašvaldībās, jo galvenokārt nebija grāmatvedības sistēmas, kas būtu pielāgota ar profesionālās darbības nodokli apliekamās bāzes sadalei.

239 Tomēr ir jānorāda, ka īpašais nodokļu režīms stājās spēkā 1994. gadā, proti, ceturtajā gadā pēc *PTT* administrācijas pārveides par uzņēmumu. Kaut arī *France Télécom* ir norādījusi, ka 1990. gadā informācija par uzkrājošās grāmatvedības sistēmu, kas vajadzīga, lai noteiktu profesionālās darbības nodokli uz uzņēmumu, nebija pieejama tūlīt, tā savukārt nav sniegusi nekādu pamatojumu, lai pierādītu, ka ar profesionālās darbības nodokli apliekamās bāzes sadali pa pašvaldībām, ko tā beigās veica, lai uzliktu nodokļus par 2003. gadu, nebija iespējams veikt kopš 90. gadu sākuma. Atbilstošā informācija attiecībā uz nodokļiem 1994. gadā bija tā, kas attiecās uz 1992. gadu, kurš veidoja atskaites periodu šim nodoklim (skat. šī sprieduma 21. punktu).

240 Tādējādi ne ar vienu no *France Télécom* paustajiem argumentiem nevar pierādīt, ka nodokļu atkāpes režīmu, kas tika piemērots un piešķīra šim uzņēmumam priekšrocību, pamatoja nodokļu sistēmas raksturs un uzbūve.

241 No iepriekš izklāstītā izriet, ka nevienam no prasītāju norādītajiem argumentiem, nevar piekrist un ka pirmais Francijas Republikas pamats, kā arī otrais *France Télécom* pamats ir jānoraida.

6. *Par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa piemērošanu*

Lietas dalībnieku argumenti

242 Francijas Republika ar savu ceturto pamatu, kas ir iesniegts pakārtoti, un *France Télécom* ar sava ceturtā pamata pirmo daļu atgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 14. panta noteikumiem Komisija nevar prasīt atgūt atbalstu, ja, šādi rīkojoties, tā pārkāpj Kopienu tiesību vispārējo principu, un ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, kā arī tiesiskās drošības princips ir Kopienu tiesību vispārējie principi. Savā 2004. gada 9. februāra Ziņojumā C(2004) 434 par tiesību normu, kas attiecas uz valsts atbalstu, piemērošanu pasākumiem, kuri saistīti ar uzņēmumu tiešajiem nodokļiem, Komisija ir atzinusi, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips var liegt pieņemt lēmumu atgūt atbalstu izņēmuma gadījumos, proti, ja līdzīgs režīms tika uzskatīts par tādu, kas neietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomā, vai iepriekš tika atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu.

243 Attiecībā uz šī principa piemērojamību *France Télécom* apgalvo, ka no Tiesas un Pirmās instances tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka iespēja atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ir ikvienam uzņēmumam, kuram iestāde rada pamatotas cerības (Tiesas 1987. gada 11. marta spriedums lietā 265/85 *Van den Bergh en Jurgens* un *Van Dijk Food Products (Lopik)*/EEK, *Recueil*, 1155. lpp., 44. punkts).

244 *France Télécom* atzīst, ka principā uzņēmumi, kas saņēmuši atbalstu, var tiesiski paļauties uz atbalsta likumību tikai tad, ja tas ir piešķirts, ievērojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru, un ka rūpīgam uzņēmumam parasti ir jāspēj pārliecināties, ka šī procedūra ir tikusi ievērota. Tomēr judikatūrā nav izslēgta iespēja atbalsta saņēmējam atsaukties uz ārkārtas apstākļiem, kas tam var radīt tiesisko paļāvību, ka atbalsts ir likumīgs (Tiesas 1990. gada 20. septembra spriedums lietā C-5/89 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3437. lpp., 16. punkts), un Komisija šo iespēju ir atzinusi savos lēmumos

(Komisijas 2003. gada 13. maija Lēmuma 2004/76/EK par valsts atbalsta režīmu, ko Francija īstenojusi attiecībā uz koordinācijas un loģistikas centriem (OV 2004, L 23, 1. lpp.), 80. apsvērums.

245 Šajā gadījumā *France Télécom* uzskata, ka pastāv ārkārtas apstākļi, kas tai rada tiesisko paļāvību, ka īpašais nodokļu režīms neradīja priekšrocību, kuru varētu kvalificēt kā valsts atbalstu.

246 Francijas Republika un *France Télécom* atgādina, ka nodokļu režīms, ko Komisija ir pārbaudījusi šajā gadījumā, ir tas, kurš ieviests ar Likuma 90-568 18.–21. pantu, kā tas izriet īpaši no lēmuma par procedūras uzsākšanu 28., 32. un 61. punkta un no apstrīdētā lēmuma 17. un 21. apsvēruma.

247 Likuma 90-568 21. pantu Komisijas dienesti jau pārbaudīja pēc sūdzības, kas iesniegta 1990. gada 4. maijā un kas attiecas uz īpašiem noteikumiem *La Poste* aplikšanai ar profesionālās darbības nodokli. Ar 1995. gada 8. februāra lēmumu (OV C 262, 11. lpp.; turpmāk tekstā — "lēmums par *La Poste*") Komisija atzina, ka nodokļu priekšrocība, kas attiecībā uz *La Poste* ieviesta ar Likuma 90-568 21. pantu, nebija atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Šis lēmums tika apstiprināts ar Pirmās instances tiesas 1997. gada 27. februāra spriedumu lietā T-106/95 *FFSA* u.c./Komisija (*Recueil*, II-229. lpp.). Pārbaudot šo tiesību normu, Komisija noteikti uzzināja par tiesību normām, kas attiecas uz profesionālās darbības nodokļa režīmu, kurš bija piemērojams *France Télécom*. Ja tai bija šaubas par to, vai minētais režīms veidoja atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, tai atbilstoši savam rūpības pienākumam bija jāuzsāk pārbaudes procedūra saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu. Tā kā šāda procedūra netika uzsākta un ņemot vērā attiecīgā gadījuma ārkārtas apstākļus, *France Télécom* un Francijas iestādēm bija pamats tiesiski paļauties uz profesionālās darbības nodokļa režīma, kas izriet no Likuma 90-568, saderību ar EKL 87. panta 1. punktu.

248 Francijas Republika un *France Télécom* izvirza četrus papildu argumentus, lai pamatotu savu tēzi, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips šajā gadījumā nepieļauj atgūt Komisijas norādīto valsts atbalstu.

249 Pirmkārt, apstākļi šajā gadījumā ir līdzīgi tiem, kādi dominēja lietā, kurā tika taisīts Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. jūlija spriedums lietā T-308/00 *Salzgitter*/Komisija (Krājums, II-1933. lpp.).

250 Otrkārt, Francijas iestāžu un *France Télécom* pārliecība bija vēl stiprāka tāpēc, ka īpašā nodokļu režīma mērķis bija nevis piešķirt vismazāko priekšrocību *France Télécom*, bet tikai nodrošināt, ka *France Télécom* progresīva pakļaušana vispārējo tiesību nodokļu noteikumiem neitrāli ietekmēs valsts budžetu. Atšķirībā no atbalsta, kas saistīts ar nodokļiem un ko parasti veido pasākumi, ar kuriem paredz atbrīvojumu no nodokļiem vai samazinātas nodokļu likmes, šajā gadījumā nekā tāda nebija. Tieši pretēji, līdz 1999. gadam *France Télécom* un Francijas iestādes bija pārliecinātas, ka īpašais nodokļu režīms bija saistīts ar nodokļu pārmaksu salīdzinājumā ar vispārējām tiesību normām. Tādējādi *France Télécom* nevarēja iedomāties, ka īpašais nodokļu režīms varēja veidot valsts atbalstu.

251 Treškārt, 2004. gada 2. augusta Lēmumā 2006/621/EK par valsts finansiālo atbalstu, ko piešķīrusi Francija par labu *France Télécom* (OV 2006, L 257, 11. lpp.), Komisija norādīja, ka, "tā kā *France Télécom* varēja likumīgi paļauties uz faktu, ka [Francijas Republikas] veiktie soļi nav valsts finansiāls atbalsts", "pavēlēt finansiālā atbalsta atmaksāšanu būtu pretrunā [..] vispārējiem Kopienu tiesību principiem" (264. apsvērums). Šajā gadījumā *France Télécom* nebija zināms, ka tā saņēma priekšrocību, pirms Francijas iestādes nebija sagatavojušas pirmās aplēses. Līdz tam brīdim, proti, vismaz līdz 2000. gadam, *France Télécom* drīzāk uzskatīja, ka īpašie noteikumi, atbilstoši kuriem tā tiek aplikta ar profesionālās darbības nodokli, no konkurences viedokļa tai bija nelabvēlīgi attiecībās ar vietējām pašvaldībām. Tā turklāt pieprasīja tai piemērojamo īpašo nodokļu režīmu pielāgot vispārējām tiesību normām.

252 Ceturtkārt, apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā Komisijai nebija pietiekamas lēmumu pieņemšanas prakses un neviens nodokļu režīms, kas būtu līdzīgs pasākumiem, kuri tiek aplūkoti šajā lietā, netika uzskatīts par valsts atbalstu.

253 Savā replikā Francijas Republika apstrīd Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru tā nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, ja nav paziņots attiecīgais režīms. Tādējādi iespēja atsaukties uz šo principu ir gan atbalsta saņēmējam, gan dalībvalstij, kas ir piešķīrusi šo atbalstu. Komisijas minētās judikatūras piemērojamība attiecas tikai uz prasībām sakarā ar pienākumu neizpildi, un šī judikatūra neliedz dalībvalstij atsaukties uz šī principa ievērošanu attiecībā uz atbalsta saņēmēju prasības atcelt tiesību aktu ietvaros.

254 Komisija norāda, pirmkārt, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ne attiecībā pret sevi, ne pret atbalsta saņēmēju gadījumā, kad tā nepaziņo Komisijai par jaunu atbalstu. Līdz ar to, ja Francijas Republika nav paziņojusi strīdīgos pasākumus, tiesiskās paļāvības aizsardzības princips nevar radīt šķēršļus pienākumam atgūt prettiesiski piešķirtu atbalstu (šī sprieduma 244. punktā minētais Tiesas spriedums lietā Komisija/Vācija, 14. un 17. punkts, un 2004. gada 11. novembra spriedums apvienotajās lietās C-183/02 P un C-187/02 P *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, Krājums, I-10609. lpp., 44. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedums apvienotajās lietās T-126/96 un T-127/96 *BFM* un *EFIM*/Komisija, *Recueil*, II-3437. lpp., 69. punkts, un 2003. gada 10. aprīļa spriedums lietā T-366/00 *Scott*/Komisija, *Recueil*, II-1763. lpp., 61. punkts).

255 Komisija norāda, otrkārt, ka lēmumā par *La Poste* tā ne pārbaudīja, ne izteica viedokli par Likuma 90-568 noteikumiem, kas attiecas uz profesionālās darbības nodokļa režīmu, kurš ir piemērojams *France Télécom*. Tā kā par šiem noteikumiem netika paziņots, Komisijas klusēšanu nevarētu interpretēt kā apstiprinājumu (šī sprieduma 254. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, 52. punkts).

256 Komisija katrā ziņā uzskata, ka, tā kā Pirmās instances tiesa šī sprieduma 247. punktā minētajā spriedumā lietā *FFSA* u.c./Komisija ir atzinusi, ka Likuma 90-568 noteikumi par *La Poste* ir atbalsts, kas ir saderīgs ar kopējo tirgu, Francijas Republikai nebija nekāda likumīga pamata paļauties, ka *France Télécom* piemērojamie noteikumi nav valsts atbalsts. Francijas iestādēm šajos apstākļos bija jāpaziņo par attiecīgajiem noteikumiem (šī sprieduma 254. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, 48.–50. punkts).

257 Komisija apgalvo, treškārt, ka atsauce uz Lēmumu 2006/621 nav spēkā, jo apstākļi šajā lietā un apstākļi lietā, kurā tika pieņemts šis lēmums, atšķiras.

258 Komisija norāda, ceturtkārt, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, tā nemainīja politiku attiecībā uz atbalstu, kas saistīts ar nodokļiem, bet attiecīgajai situācijai piemēroja objektīvus noteikumus, ko paredz EKL 87. panta 1. punkts.

Pirmās instances tiesas vērtējums

259 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, pat ja nav tiesību normas, iespēja atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ir ikvienai privātpersonai, kurai iestāde ir radījusi pamatotas cerības, sniedzot tai precīzas garantijas (skat. šī sprieduma 243. punktā minēto spriedumu lietā *Van den Bergh en Jurgens* un *Van Dijk Food Products (Lopik)*/EEK, 44. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 21. jūlija spriedumu apvienotajās lietās T-66/96 un T-221/97 *Mellett*/Tiesa, *Recueil FP*, I-A-449. un II-1305. lpp., 104. punkts un tajā minētā judikatūra).

260 Šādas garantijas, lai arī kāda būtu forma, kādā tās darītas zināmas, veido precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija, ko snieguši pilnvaroti un ticami avoti. Turpretim neviens nevar atsaukties uz šī principa pārkāpumu, ja nav bijis precīzu

garantiju, ko šai personai sniegusi administrācija (skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 14. februāra spriedumu apvienotajās lietās T-376/05 un T-383/05 *TEA-CEGOS* u.c./Komisija, Krājums, II-205. lpp., 88. punkts un tajā minētā judikatūra).

261 No šī principa, kas īpaši piemērojams saistībā ar valsts atbalsta kontroli saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 14. pantu, izriet, ka uz atbalsta saņēmēja tiesiskās paļāvības aizsardzību var atsaukties (šī sprieduma 244. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Vācija, 16. punkts), ar noteikumu, ka tam ir pietiekami precīzas garantijas, kas izriet no pozitīvas Komisijas darbības un kas tai ļauj uzskatīt, ka pasākums nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Ja Komisija nav paudusi skaidru nostāju par pasākumu, kas tai ir ticis paziņots, iestādes klusēšana savukārt nevar, pamatojoties uz uzņēmuma, kas saņēmis valsts atbalstu, tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, liegt to atgūt (šajā sakarā skat. šī sprieduma 254. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, 44. punkts).

262 Tomēr, ņemot vērā valsts atbalsta pārbaudes, ko Komisija veikusi atbilstoši EKL 88. pantam, obligāto raksturu, atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem principā tiesiskā paļāvība uz atbalsta likumību var būt tikai tad, ja tas ir piešķirts, ievērojot minētajā pantā paredzēto procedūru. Rūpīgam uzņēmējam parasti ir jāspēj pārliecināties, ka šī procedūra ir ievērota. Tāpat arī dalībvalsts, kuras iestādes ir piešķīrušas atbalstu, pārkāpjot EKL 88. pantā paredzētās procesuālās normas, nevar atsaukties uz atbalsta saņēmēju tiesisko paļāvību, lai atkāptos no pienākuma veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Komisijas lēmumu, ar kuru tai ir uzdots atgūt atbalstu (skat. šī sprieduma 244. punktā minēto Tiesas spriedumu lietā Komisija/Vācija, 14. un 17. punkts, un 2008. gada 19. jūnija spriedumu lietā C-39/06 Komisija/Vācija, Krājumā nav publicēts, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

263 Protams, nevar izslēgt prettiesiska atbalsta saņēmēja iespēju atsaukties uz ārkārtas apstākļiem, kas varēja tiesiski pamatot tā paļāvību uz šī atbalsta likumību, un līdz ar to

iebilst pret tā atmaksāšanu (šajā sakarā skat. šī sprieduma 254. punktā minēto Pirmās instances tiesas spriedumu apvienotajās lietās *BFM* un *EFIM*/Komisija, 70. punkts, un 2003. gada 5. augusta spriedumu apvienotajās lietās T-116/01 un T-118/01 *P & O European Ferries (Vizcaya)* un *Diputación Foral de Vizcaya*/Komisija, *Recueil*, II-2957. lpp., 201. un 204. punkts).

264 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka attiecīgais atbalsts netika paziņots, jo Komisija to pārbaudīja pēc sūdzības, kas tika iesniegta pēc tam, kad tika piešķirta pirmā atbalsta daļa — proti, nodokļu starpība, kas *France Télécom* radās par 1994. gadu. Jāsecina, ka principā ne Francijas Republika, ne *France Télécom* nevar atsaukties uz attiecīgā atbalsta saņēmēja tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, lai apstrīdētu lēmumu par atbalsta atgūšanu, ja vien netiek pierādīts, ka pastāv ārkārtas apstākļi, kas pamatoja *France Télécom* tiesisko paļāvību uz to, ka attiecīgais atbalsts ir likumīgs.

265 Ārkārtas apstāklis, uz ko šajā sakarā ir atsaukusies Francijas Republika un *France Télécom*, ir tas, ka Komisija pārbaudīja Likuma 90-568 21. pantu, pārbaudes beigās lēmumā attiecībā uz *La Poste* secinot, ka nodokļu bāžu samazināšana uz 85 % no to vērtības, kas piemērojama *La Poste* — bet ne *France Télécom* — saskaņā ar 21. panta I 3. punktu, nebija valsts atbalsts. Prasītājas vērš uzmanību uz to, ka īpašais nodokļu režīms tika ieviests ar to pašu pantu un ka tas bija piemērojams arī *La Poste*. Komisija, veicot šo pārbaudi, neuzskatīja, ka šis režīms bija valsts atbalsts.

266 Pirmkārt, šajā sakarā būtu jānorāda, kā to atzinušas pašas prasītājas, ka Komisija nekādā ziņā nav paudusi nostāju par īpašo nodokļu režīmu. Iespēja atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu nozīmē, ka atbalsta saņēmējs var atsaukties uz precīzām garantijām, ko sniegusi administrācija (skat. šī sprieduma 260. punktu).

267 Otrkārt, no paša lēmuma, kas attiecas uz *La Poste*, izriet, ka pārējie Likuma 90-568 21. panta noteikumi, it īpaši tie, kuri attiecas uz profesionālās darbības nodokli un uz

īpašo nodokļu režīmu, netika pārbaudīti. Līdz ar to nepietiek ar Komisijas klusēšanu saistībā ar īpašo nodokļu režīmu lēmumā, kas attiecas uz *La Poste*, lai pamatotu *La Poste* vai vēl jo vairāk *France Télécom* tiesisko paļāvību uz to, ka šis nodokļu režīms nebija valsts atbalsts (šajā sakarā skat. šī sprieduma 254. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, 44. punkts).

268 Treškārt, kā to savai aizstāvībai norāda Komisija, lēmumā, kas attiecas uz *La Poste*, iekļautais vērtējums, saskaņā ar kuru šajā lietā aplūkojamo bāžu samazināšana nav valsts atbalsts, tika atcelts šī sprieduma 247. punktā minētajā Pirmās instances tiesas spriedumā lietā *FFSA* u.c./Komisija. Minētā sprieduma 167. un 168. punktā Pirmās instances tiesa atzina, ka attiecīgie Likuma 90-568 21. panta noteikumi veido valsts atbalstu, kas ietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomā, kaut arī tas ir saderīgs ar kopējo tirgu, ņemot vērā EKL 86. panta 2. punktā paredzēto atkāpi attiecībā uz valsts uzņēmumiem. Apelācijas sūdzību, kas tika iesniegta par minēto spriedumu, Tiesa noraidīja (1998. gada 25. marta rīkojums lietā C-174/97 P *FFSA* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1303. lpp.). Tādējādi, pat ja pieņem, ka lēmums, kas attiecas uz *La Poste*, varēja likt Francijas Republikai un *France Télécom* cerēt, ka Likuma 90-568 21. pantā paredzētie pasākumi neveido valsts atbalstu, šādas cerības izrādījās nepamatotas un līdz ar to nebija starp tām, kuru ievērošanu tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ļauj nodrošināt.

269 Ceturtkārt, dienā, kad bija jāpaziņo attiecīgais atbalsts, — t.i., pirms dienas, kad *France Télécom* bija jāmaksā profesionālās darbības nodokļa iemaksa, kas noteikta par 1994. gadu, — katrā ziņā ir jānorāda, ka Komisija vēl nebija pieņēmusi lēmumu, kas attiecas uz *La Poste*.

270 Līdz ar to ir jāsecina, ka Francijas Republika un *France Télécom* nav pierādījušas, ka pastāv ārkārtas apstākļi, kas tām ļautu atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

271 Ne ar vienu no pārējiem prasītāju argumentiem nevar atspēkot šo vērtējumu.

272 Pirmkārt, Francijas Republika atsaucas uz 2004. gada 9. februāra Ziņojumu C(2004) 434 par valsts atbalsta tiesību normu piemērošanu pasākumiem, kas saistīti ar uzņēmumu tiešajiem nodokļiem. Ja pieņem, ka prasītāja vēlas apgalvot, ka šis ziņojums Komisijai ir saistošs, pietiek vērst uzmanību uz to, ka tajā īpaši ir norādīts, ka "tas, ka ir atļauta viena režīma daļa, nekādā ziņā nenozīmē, ka citi šī paša režīma aspekti ir atzīstami par atbilstošiem Līguma noteikumiem". Tādējādi pats šī ziņojuma teksts izslēdz to, ka argumentu par Likuma 90-568 21. panta I 3. punktā paredzētā pasākuma apstiprināšanu varētu izvirzīt, lai secinātu, ka ir atļauti pasākumi, kas ieviesti ar visiem citiem tā paša panta noteikumiem.

273 Otrkārt, nevar apstiprināt Francijas Republikas argumentu, ka apstākļi šajās lietās ir līdzīgi tiem, kas dominēja lietā, kurā tika taisīts šī sprieduma 249. punktā minētais spriedums lietā *Salzgitter*/Komisija. Minētajā lietā Pirmās instances tiesa atzina, ka tas, ka atbalsta saņēmējs nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, jo atbalsts nav ticis paziņots, neliedz tam iespēju atsaukties uz tiesiskās drošības principa pārkāpumu.

274 Lietai, kurā tika taisīts šī sprieduma 249. punktā minētais spriedums lietā *Salzgitter*/Komisija, bija raksturīgi īpaši apstākļi, tostarp pieņemtais lēmums necelt iebildumus pret noteikumu, pamatojoties uz kuru attiecīgais atbalsts tika piešķirts, daļēja un netieša šī lēmuma atsaukšana, izmaiņas Komisijas analīzē, neskaidrība par to, vai jaunie attiecīgā noteikuma piemērošanas veidi bija jāpaziņo, un ilgstoša Komisijas bezdarbība, kaut gan tai pilnībā bija zināms, ka pastāv attiecīgais atbalsts.

275 Savukārt šajās lietās Likuma 90-568 noteikumi, ar kuriem bija pamatots īpašais nodokļu režīms, Komisijai netika paziņoti, un līdz ar to tie nevarēja būt paredzēti lēmumā necelt iebildumus.

276 Šajā sakarā, treškārt, nevar piekrist prasītāju argumentam, ka Francijas Republika varēja nepaziņot par īpašo nodokļu režīmu, jo nebija acīmredzams, ka Francijas likumdevējam nebija nodoma piešķirt valsts atbalstu *France Télécom*. Pirmkārt, dalībvalsts nodoms neietekmē valsts atbalsta esamību (skat. šī sprieduma 198. punktu). Otrkārt, pasākuma, kas varētu radīt priekšrocību uzņēmumam, paziņošana ir Līgumā paredzēts līdzeklis, kas ļauj dalībvalstīm pārliecināties, ka tās nepiešķir nelikumīgu valsts atbalstu, un uzņēmumiem pārliecināties, ka tie nesaņem šādu atbalstu. Tā kā īpašais nodokļu režīms veidoja profesionālās darbības nodokļa uzlikšanas noteikumus, kas paredzēja atkāpes no vispārējām tiesību normām un kas attiecās uz diviem uzņēmumiem, *a priori* nevarēja izslēgt, ka runa ir par valsts atbalstu. Tomēr ir skaidrs, ka īpašais nodokļu režīms netika paziņots Komisijai. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, nepastāvot ārkārtas apstākļiem, ja atbalsts ir izpildīts, iepriekš par to nepaziņojot Komisijai, kā rezultātā tas ir nelikumīgs saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, atbalsta saņēmējs šajā brīdī nevar tiesiski paļauties uz atbalsta piešķiršanas likumību (šajā sakarā skat. šī sprieduma 254. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Demesa* un *Territorio Histórico de Álava*/Komisija, 45. punkts).

277 Ceturtkārt, kā to norāda Komisija, apstākļi, kuros var tikt atzīta tiesiskās paļāvības aizsardzība, katrā lietā ir atšķirīgi. Tādējādi tam, ka Komisija bija atzinusi, ka *France Télécom* varēja atsaukties uz šo principu lietā, kurā tika pieņemts Lēmums 2006/621, nav nozīmes saistībā ar to, vai uzņēmums var saņemt šo aizsardzību šajā gadījumā.

278 Piektkārt, ir jānoraida arī Francijas Republikas arguments, ka Komisija nebija iedibinājusi lēmumu pieņemšanas praksi šajā jomā. Ar šādas prakses neesamību, ja tā ir pierādīta, nevar pamatot apgalvojumu, ka prasītājas varēja pamatoti domāt, ka īpašais nodokļu režīms neveido valsts atbalstu.

279 No iepriekš izklāstītā izriet, ka prasītāju argumentiem nevar piekrist un ka līdz ar to ir jānoraida Francijas Republikas izvirzītais ceturtais pamats, kā arī *France Télécom* norādītā ceturtā pamata pirmā daļa.

7. *Par iespēju likt atgūt atbalstu noteiktā apmērā un tiesiskās drošības principa ievērošanu*

Lietas dalībnieku argumenti

280 *France Télécom* sava ceturtā pamata otrajā daļā apgalvo, ka iespēja precīzi noteikt ar kopējo tirgu nesaderīgā atbalsta summu ir nosacījums tā atgūšanai, un uzskata, ka atgūstamās summas hipotētiskais raksturs ir pretrunā tiesiskās drošības principam.

281 *France Télécom* norāda, ka tiesiskās drošības principu nevar ierobežot ar nosacījumiem, kas izvirzīti, lai atbalsta saņēmējam rastos tiesiskā paļāvība (šī sprieduma 249. punktā minētais spriedums lietā *Salzgitter*/Komisija), un ka šis princips paredz, ka ikvienam administrācijas aktam, kas rada juridiskas sekas, ir jābūt skaidram un precīzam, lai ieinteresētā persona varētu nepārprotami uzzināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi rīkoties (Tiesas 1998. gada 1. oktobra spriedums lietā C-279/95 P *Langnese-Iglo*/Komisija, *Recueil*, I-5609. lpp., 78. punkts). Tādējādi saskaņā ar šo principu Komisijai bija pienākums sniegt Francijas Republikai informāciju, kas bez pārāk lielām grūtībām ļautu noteikt atgūstamā atbalsta summu, un īpaši noteikt parametru, kas ļauj izmērīt *France Télécom* saņemto, ar konkurenci nesaderīgo priekšrocību apmēru (Tiesas 1973. gada 12. jūlija spriedums lietā 70/72 Komisija/Vācija, *Recueil*, 813. lpp.; 1988. gada 13. jūlija spriedums lietā 102/87 Francija/Komisija, *Recueil*, 4067. lpp., 33. punkts, un 2000. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-480/98 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-8717. lpp., 25. punkts).

282 Komisija tikai noteica aptuvenu amplitūdu, neprecizējot parametrus, kas vajadzīgi, lai aprēķinātu atgūstamā atbalsta summu. Līdz ar to nevarēja uzskatīt, ka apstrīdētais lēmums radīja skaidras un precīzas juridiskās sekas, tādējādi bija pārkāpts tiesiskās drošības princips.

283 Faktiski izrādījās neiespējami precīzi aprēķināt starpību starp profesionālās darbības nodokļa iemaksām, kas *France Télécom* bija jāmaksā par gadiem līdz 2003. gadam, un nodokļiem, kuri *France Télécom* būtu bijis jāmaksā, ja tā būtu aplikta ar nodokļiem atbilstoši vispārējām tiesību normām.

284 *France Télécom* nebija analītiskās grāmatvedības, kas ļautu sadalīt nodokļu bāzes pa pašvaldībām, jo pirmie pieejamie dati attiecās uz 2001. gadu, kas saskaņā ar Vispārējā nodokļu kodeksa 1467.A pantu veido atskaites periodu, lai noteiktu nodokļus, kuri bija jāmaksā par 2003. gadu (skat. šī sprieduma 21. punktu). *France Télécom* bija apmēram 19 000 filiāļu, kuras no 1991. līdz 2000. gadam piedzīvoja būtiskas izmaiņas, tāpēc nebija iespējams reāli sadalīt nodokļu bāzes attiecībā uz gadiem pirms 2001. gada.

285 Turklāt tādēļ, ka nebija iespējams sadalīt nodokļu bāzes, lai aprēķinātu nodokļu summu, kas *France Télécom* parasti būtu bijis jāmaksā, nebija iespējams arī noteikt patiesi piemērojamās vietējās likmes, kas turklāt vairs nebija pieejamas. Tādējādi Komisijai 2003. gada maijā paziņotās summas attiecībā uz 1994.–1999. gadu bija iegūtas no *France Télécom* piemērojamās vidējās nodokļu likmes valstī, kas, izmantojot lineāro ekstrapolāciju, aprēķināta no vidējās svērtās likmes valstī.

286 2004. gada jūlijā paziņotie dati bija ticamāki, jo tie bija sagatavoti, pamatojoties uz summu, ko *France Télécom* faktiski maksāja atbilstoši vispārējām tiesību normām attiecībā uz 2003. gadu, bet saistībā ar iepriekšējiem gadiem tie bija pamatoti arī ar fiktīvu atjaunošanu ekstrapolācijas formā.

287 Šajos apstākļos dati, ko Francijas Republika bija nodevusi administratīvā procesa laikā, varēja būt tikai orientējoši un ļoti aptuveni, par ko Komisija bija pienācīgi brīdināta. Administrācija turklāt to ņēma vērā, kā par to liecina protokols, kas sagatavots Komisijas locekļu kolēģijas sanāksmē, kurā tika pieņemts apstrīdētais lēmums. Tādējādi precīzu priekšrocību summu, ko *France Télécom* bija saņēmusi, nebija iespējams aprēķināt, pamatojoties uz apstrīdētajā lēmumā noteiktajiem parametriem. Lēmumā 2003/216 un Lēmumā 2006/621 no neiespējamības aprēķināt atbalsta summu, ko Komisija bija norādījusi, tā bija secinājusi, ka nebija iespējams likt to atgūt.

288 Komisija vispirms apgalvo, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tā var tikai konstatēt pienākumu atmaksāt atbalstu un atstāt valsts iestāžu ziņā aprēķināt precīzu atgūstamā atbalsta summu.

289 Pēc tam Komisija norāda, ka tas, ka nav drošu grāmatvedības datu, nerada šķēršli atbalsta atgūšanai, ja to var precīzi noteikt. Apstrīdētajā lēmumā attiecīgais atbalsts precīzi bija definēts kā nodokļu starpība, kas atbilst starpībai starp profesionālās darbības nodokli, kas *France Télécom* būtu bijis jāmaksā, ja tai būtu piemērojamas vispārējās tiesību normas, un šī uzņēmuma faktiski maksātajiem nodokļiem laika posmā no 1994. līdz 2002. gadam. Precīza attiecīgā atbalsta apmēra noteikšana neietekmētu apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, bet būtu saistīta ar tā izpildes stadiju, kas balstīta uz lojālu Komisijas un dalībvalstu sadarbības pienākumu, kā tas ir paredzēts EKL 10. pantā.

290 Šajā sakarā, pirmkārt, ir pieļaujama pieejamo datu ekstrapolācijas metodes izmantošana. Šo metodi turklāt Francijas Republika izmantoja administratīvā procesa laikā, un tā sniedza divus rezultātu apkopojumus, kas izmantoti apstrīdētajā lēmumā, lai noteiktu aptuveno amplitūdu, kurā atrodas atgūstamā summa.

291 Šo summu aptuveno raksturu Komisijas locekļu kolēģija attiecīgi ņēma vērā (2004. gada 19. un 20. jūlija PV(2004) 1667, galīgā redakcija, 20.1. punkts, 34. lpp.), un līdz ar to termins "aptuvens" tika iekļauts apstrīdētā lēmuma 59. apsvērumā ar 2005. gada 19. janvārī pieņemto labojumu (C(2005) 75, galīgā redakcija) un tajā pašā dienā paziņots Francijas Republikai.

292 Otrkārt, nav ticama pamata apgalvot, ka nebija iespējams atjaunot nodokļu summas, kas *France Télécom* būtu bijis jāmaksā, ja tai būtu bijušas piemērojamas vispārējo tiesību normas.

293 Pirmkārt, Francijas iestādes secīgi ir pamatojušās uz diviem datu apkopojumiem, kas tika iesniegti 2003. gada 15. maijā un 2004. gada 29. janvārī un ko tās iesniedza kā pietiekami ticamus, lai mēģinātu pierādīt, ka *France Télécom* nebija radīta priekšrocība laika posmā no 1991. līdz 2002. gadam. Tikai tad, kad Francijas Republika saprata, ka Komisija gatavojās atteikties atzīt argumentu, kas pamatots ar kompensāciju starp iepriekš noteikto maksājumu, kuru *France Télécom* maksāja par laika posmu no 1991. līdz 1993. gada, un nodokļu starpību, kas bija radusies no īpašā nodokļu režīma attiecībā uz 1994.–2002. gadu, tā pirmoreiz apgalvoja, ka tās aprēķini nebija ticami.

294 Otrkārt, pavisam nepamatoti ir apgalvojumi, ka informācija, kas nepieciešama, lai noteiktu profesionālās darbības nodokļa iemaksu summu, kas parastos apstākļos būtu bijusi jāmaksā *France Télécom* attiecībā uz 1994.–2002. gadu, nebija pieejama.

295 Būtu neticami, ka *France Télécom* nebūtu pietiekami precīzi zināms tās aktīvu ģeogrāfiskais izvietojums ne tik senā laika posmā. Attiecībā uz nodokļu likmēm, par kurām attiecīgajos gados bija balsojušas teritoriālās pašpārvaldes, kuru teritorijā *France Télécom* bija uzņēmumi, runa bija par publiskiem datiem, kuru pazušana noteikti ir neizskaidrojama.

Pirmās instances tiesas vērtējums

296 Vispirms ir jāatgādina, ka, atbildot uz jautājumiem, ko Francijas Republikai uzdeva Pirmās instances tiesa, tā norādīja, ka pēc šī sprieduma 93. punktā minētā sprieduma lietā Komisija/Francija taisīšanas tā atsauca piekto savas prasības pamatu, kurā tā apgalvoja, ka neiespējamība aprēķināt precīzu attiecīgā atbalsta summu liedza izpildīt pienākumu atgūt atbalstu un ka tā bija provizoriski izpildījusi apstrīdētā lēmuma 2. pantu. Šajos apstākļos tiks ņemti vērā tikai *France Télécom* argumenti.

297 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai nav pienākuma lēmumā, kurā ir uzdots atgūt nelikumīgu atbalstu, norādīt precīzu atmaksājamā atbalsta summu. Kopienu tiesību prasības šajā jomā paredz tikai to, ka, pirmkārt, nelikumīgi piešķirtā atbalsta atgūšanas rezultātā ir jāatjauno iepriekšējā situācija un, otrkārt, šī atgūšana ir jāveic atbilstoši valsts tiesībās paredzētajai kārtībai, lai valsts tiesību normu piemērošana neapdraudētu Kopienu tiesību piemērojamību un efektivitāti (skat. šī sprieduma 184. punktā minēto spriedumu lietā *Ladbroke Racing*/Komisija, 187. punkts un tajā minētā judikatūra).

298 Līdz ar to pietiek, ka atgūstamā atbalsta summu, ņemot vērā lēmumā iekļautās norādes, var aprēķināt bez pārāk lielām grūtībām (šī sprieduma 281. punktā minētais 1988. gada 13. jūlija spriedums lietā Francija/Komisija, 33. punkts).

299 Tādējādi Komisija var tikai konstatēt pienākumu atgūt attiecīgo atbalstu un atstāt valsts iestāžu ziņā aprēķināt precīzu atgūstamā atbalsta summu, it īpaši, ja šajā aprēķinā ir jāņem vērā nodokļu režīmi vai sociālais nodrošinājums, kuru noteikumi ir paredzēti piemērojamajos valsts tiesību aktos (šī sprieduma 281. punktā minētais 2000. gada 12. oktobra spriedums lietā Spānija/Komisija, 26. punkts, un 184. punktā minētais sprieduma lietā *Ladbroke Racing*/Komisija, 188. punkts).

300 Tomēr Komisijai atzītā brīvība atturēties norādīt precīzu atgūstamā atbalsta summu nevar ļaut iestādei neievērot tiesiskās drošības principu, kas paredz, ka ikvienam administrācijas aktam, kurš rada juridiskas sekas, ir jābūt skaidram un precīzam, lai ieinteresētās personas varētu nepārprotami uzzināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi rīkoties (šī sprieduma 281. punktā minētais spriedums lietā *Langnese-Iglo*/Komisija, 78. punkts).

301 Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 59. apsvērumā ir norādījusi, ka attiecīgā atbalsta summai bija jābūt no EUR 798 miljoniem līdz EUR 1,14 miljardiem. No tā izriet, ka saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu summa EUR 798 miljoni ir jāuzskata par minimālo atgūstamā atbalsta summu. Lēmuma par valsts atbalstu rezolutīvā daļa nav nodalāma no tā motīvu daļas un vajadzības gadījumā jāinterpretē, ņemot vērā motīvus, kas noveduši pie tā pieņemšanas. Tā kā summas, kas veido amplitūdu, kurā ietilpst attiecīgā atbalsta summa, nav aptuvenas, apstrīdētajā lēmumā ir atbilstošas norādes, kas Francijas Republikai bez pārāk lielām grūtībām pašai ļauj noteikt atgūstamā atbalsta galīgo summu (šajā sakarā skat. šī sprieduma 87. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, 31.–40. punkts un tajos minētā judikatūra).

302 Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā attiecīgais atbalsts bija precīzi identificēts kā "starpība starp *FT* faktiski nomaksāto profesijas nodokli un to, kas uzņēmumam būtu jāmaksā saskaņā ar vispārējām tiesībām no 1994. gada 1. janvāra līdz 2003. gada 1. janvārim [starpība starp profesionālās darbības nodokli, ko faktiski maksāja *France Télécom*, un nodokli, kas būtu bijis jāmaksā saskaņā ar vispārējām tiesību normām no 1994. gada 1. janvāra līdz 2003. gada 1. janvārim]".

303 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 54.–60. apsvērumā Komisija ir iekļāvusi aprēķinus, ko tai bija paziņojusi Francijas Republika administratīvā procesa laikā, un ir pamatojusies uz šiem datiem, lai noteiktu attiecīgā atbalsta summu. Šādā veidā Komisija pamatoti ir norādījusi, ka metodes, ar kādām nosaka aptuveno attiecīgā atbalsta summu, piemēram, tās, kas izmantotas šajā gadījumā, varēja būt pieļaujamas, ja dalībvalsts un uzņēmums nevarēja precīzi aprēķināt priekšrocību, ko saņēma *France Télécom*.

304 Tādējādi, tā kā atgūstamā atbalsta summas aprēķinu, ņemot vērā apstrīdētajā lēmumā sniegtās norādes, varēja veikt bez pārāk lielām grūtībām, Komisijai minētā lēmuma 59. un 60. apsvērumā bija lietderīgi norādīt, ka precīzu atgūstamā atbalsta summu noteiks Francijas iestādes šī paša lēmuma izpildes stadijā.

305 No tā izriet, ka *France Télécom* nav pamata apgalvot, ka tāpēc, ka nebija iespējams aprēķināt attiecīgā atbalsta summu, pienākums atgūt atbalstu nebija saderīgs ar tiesiskās drošības principu. Līdz ar to *France Télécom* ceturtā pamata otrā daļa ir jānoraida.

8. *Par noteikumu par noilgumu piemērošanu*

Lietas dalībnieku argumenti

306 Ar savu trešo pamatu Francijas Republika un *France Télécom* atgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 15. pantu Komisijas pilnvarām atbalsta atgūšanas jomā ir piemērojams desmit gadu noilguma termiņš un ka noilguma termiņu sāk skaitīt no dienas, kad atbalsts ir piešķirts tā saņēmējam kā individuāls atbalsts vai atbalsta shēmas ietvaros.

307 Gan Francijas Republika, gan *France Télécom* apstrīd Komisijas analīzi, saskaņā ar kuru attiecīgais atbalsts tika piešķirts atbalsta shēmas ietvaros un saskaņā ar kuru noilguma termiņa sākuma diena ir tā, kurā pirmais atbalsts faktiski tika pārskaitīts *France Télécom*, proti, 1994. gada 1. janvāris.

308 Tās, tieši pretēji, uzskata, ka saskaņā ar tiesiskās drošības principu termiņa sākuma diena ir tā, kurā obligātas juridiskas saistības radīja attiecīgo pasākumu, proti, 1990. gada 2. jūlijs, diena, kad Likums 90-568, kura 21. pantā skaidri un precīzi bija noteikta īpaša nodokļu uzlikšanas kārtība, kas piemērojama *France Télécom* no 1994. gada, tika izsludināts un stājās spēkā. Par labu šim apgalvojumam tās izvirza sešus argumentus.

309 Pirmkārt, Komisija uzskata, ka dalībvalstis nav izpildījušas savu pienākumu paziņot par jaunu atbalstu, kas izriet no EKL 88. panta 3. punkta, kad neatkarīgi no jebkādiem pārskaitījumiem tās uzņemas obligātas juridiskas saistības attiecībā uz atbalstu.

310 Otrkārt, attiecībā arī uz jauna atbalsta paziņošanu judikatūrā ir apstiprināta Komisijas prakse (Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. janvāra spriedums lietā T-109/01 *Fleuren Compost*/Komisija, *Recueil*, II-127. lpp., 74. punkts).

311 Treškārt, tas, ka iespējamais atbalsts tika piešķirts katru gadu, neietekmē noilguma termiņa aprēķināšanu, jo Regulā Nr. 659/1999 nav iekļauta neviena norma, kas būtu līdzīga tai, kura ir piemērojama ilgstošiem pārkāpumiem konkurences jomā.

312 Ceturtkārt, Likuma 90-568 nodokļu noteikumi neveido atbalsta shēmu valsts atbalsta tiesiskā regulējuma nozīmē, jo tie attiecās tikai uz vienu uzņēmumu, tie tika ieviesti tikai ar vienu valsts pasākumu, kas pats nevienu reizi netika grozīts pirms tā atcelšanas, nebija vajadzības pieņemt kādu vēlāku piemērošanas pasākumu un to mērķis nebija piešķirt uzņēmumam priekšrocību.

313 Piektkārt, Regulas Nr. 659/1999 15. pantā par noilguma termiņa sākumu ir noteikta diena, kurā atbalsts tika "piešķirts", nevis diena, kurā tas tika "pārskaitīts", neatkarīgi no valodu versijas (piemēram, "concedido" spāņu valodā, "granted" angļu valodā, "gewährt" vācu valodā, "vienne concesso" itāļu valodā). Turklāt 15. panta noteikumi atšķiras no šīs pašas regulas 14. panta noteikumiem, saskaņā ar kuriem procentus aprēķina, sākot no atbalsta "nodošanas". Dienas, kurā atbalsts principā tika piešķirts, ņemšana vērā ir saderīga ar Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi (2000. gada 12. jūlija Lēmums 2002/14/EK par valsts atbalstu, ko Francija piešķīrusi *Scott Paper SA*/*Kimberly-Clark* (OV 2002, L 12, 1. lpp.), kas ir apstiprināts Pirmās instances tiesas judikatūrā (šī sprieduma 254. punktā minētais spriedums lietā *Scott*/Komisija).

314 Sestkārt, Komisijas apgalvojums, ka atbalsts ir uzskatāms par piešķirtu dienā, sākot no kuras to var aprēķināt, rada juridisku neskaidrību, jo, pamatojoties uz šo teoriju, nevar noteikt nevienu konkrētu dienu.

315 Francijas iestādes un *France Télécom* apgalvo, ka pirmais Komisijas lūgums sniegt informāciju tika izteikts 2001. gada 28. jūnijā, proti, vairāk nekā desmit gadus pēc 1990. gada 2. jūlija. Tā kā attiecīgā atbalsta atgūšanai bija iestājies noilgums, apstrīdētais lēmums šī iemesla dēļ ir jāatceļ.

316 Savā replikā Francijas Republika apstrīd to, vai nozīme ir judikatūrai, ko Komisija citējusi iebildumu rakstā, kā arī tam, vai attiecīgais atbalsts veidoja esošu atbalstu neatkarīgi no Regulas Nr. 659/1999 15. panta piemērošanas. Francijas iestādes piebilst, ka Komisijas teorija, saskaņā ar kuru atbalsta shēmas ietvaros ir jānošķir, pirmkārt, diena, kurā ir radušās ar atbalstu saistītās juridiskās saistības, un, otrkārt, diena, kurā katru atbalstu var aprēķināt, nav pamatota un neizriet no Regulas Nr. 659/1999 15. panta.

317 Komisija apstrīd šos apgalvojumus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

318 Saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 15. panta 1. punkta noteikumiem — Komisijas pilnvarām atbalsta atgūšanas jomā ir piemērojams desmit gadu noilguma termiņš.

319 Šīs pašas regulas 15. panta 2. punktā ir noteikts:

"Noilguma periods sākas dienā, kad nelikumīgais atbalsts piešķirts saņēmējam vai nu kā individuāls atbalsts, vai arī kā atbalsts saskaņā ar atbalsta shēmu. Visas darbības attiecībā uz nelikumīgu atbalstu, kuras veic Komisija vai dalībvalsts pēc Komisijas lūguma, pārtrauc noilguma periodu. Pēc katra pārtraukuma noilgums sākas no jauna. Noilguma periodu pārtrauc uz laiku, kamēr Komisijas lēmumu izskata Eiropas Kopienu Tiesas procesā."

320 No iepriekš izklāstītajiem Regulas Nr. 659/1999 15. panta 2. punkta noteikumiem izriet, ka noilguma termiņa sākuma diena ir tā, kurā atbalstu, kuru Komisija ir uzdevusi atgūt, var uzskatīt par piešķirtu, proti, ja atbalsta piešķiršana ir atkarīga no juridiski saistošu aktu pieņemšanas, tā ir šo aktu pieņemšanas diena (šī sprieduma 310. punktā minētais spriedums lietā *Fleuren Compost*/Komisija, 74. punkts; šajā sakarā skat. arī šī sprieduma 254. punktā minēto spriedumu lietā *Scott*/Komisija, 3. un 57. punkts).

321 Šajā gadījumā Francijas Republika un *France Télécom* uzskata, ka juridiski saistošs akts, ar kuru tika piešķirts attiecīgais atbalsts, ir Likums 90-568, kas tika pieņemts 1990. gada 2. jūlijā. Līdz ar to noilguma termiņš beidzās 2000. gada 1. jūlijā, un neviens Komisijas veiktais pasākums nav pārtraucis šo termiņu, jo pirmais lūgums sniegt informāciju Francijas Republikai tika nosūtīts 2001. gada 28. jūnijā.

322 Tomēr apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā priekšrocību, kas veido valsts atbalstu, Komisija ir definējusi kā "starpību starp profesionālās darbības nodokli, ko faktiski maksāja *France Télécom*, un nodokli, kas būtu bijis jāmaksā saskaņā ar vispārējām tiesību normām no 1994. gada 1. janvāra līdz 2003. gada 1. janvārim". Līdz ar to Komisija neuzskatīja, ka attiecīgo atbalstu veidoja nevis īpašie nodokļu noteikumi, kas piemērojami *France Télécom*, bet gan nodokļu starpība, ko veido starpība starp profesionālās darbības nodokļa iemaksu summu, kas uzņēmumam būtu bijis jāmaksā, ja tam būtu piemērojams nodoklis atbilstoši vispārējām tiesību normām, un summu, kas tam faktiski bija jāmaksā saskaņā ar īpašajiem nodokļu noteikumiem, kas tam bija piemērojami (skat šī sprieduma 201. punktu).

323 No tā, ka profesionālās darbības nodoklis bija jāmaksā katru gadu (skat šī sprieduma 202. punktu), izriet, ka priekšrocības pastāvēšana par labu *France Télécom* katru gadu bija atkarīga no tā, vai īpašais nodokļu režīms no *France Télécom* paredzēja iekasēt profesionālās darbības nodokļa iemaksu, kas mazāka nekā tā, kura tai būtu piemērojama saskaņā ar vispārējām tiesību normām. Ir jāsecina, ka šis jautājums kā tāds bija atkarīgs no apstākļiem, kas nebija saistīti ar īpašo nodokļu režīmu, un it īpaši no nodokļu likmju apmēra, par kādu katru gadu bija nobalsojušas teritoriālās pašpārvaldes, kuru teritorijā *France Télécom* bija uzņēmumi.

324 Šī iemesla dēļ nevar uzskatīt, ka attiecīgais atbalsts Regulas Nr. 659/1999 15. panta 2. punkta nozīmē tika piešķirts pirms 1994. gada, jo tikai tad tika pieņemti juridiski saistošie akti, kas pirmoreiz ļāva konstatēt, ka pastāv nodokļu starpība. Šajā sakarā prasītāju apgalvojumam nevar piekrist, jo gadījumos, kad ar juridisku aktu tiek ieviests

īpašs nākotnē piemērojams režīms, tas nozīmē, ka noilguma termiņu sāk skaitīt dienā, kad nav iespējams droši noteikt, vai šis īpašais režīms rada priekšrocību, kura varētu veidot valsts atbalstu.

325 Līdz ar to Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētais noilguma termiņš nebija izbeidzies 2001. gada 28. jūnijā, kad Francijas Republikai tika nosūtīts lūgums sniegt informāciju. Tādējādi noilguma termiņš sākās šajā pašā dienā un nebija beidzies 2004. gada 2. augustā, kad tika pieņemts apstrīdētais lēmums.

326 No tā izriet, ka Francijas Republikas un *France Télécom* iesniegtais trešais pamats ir jānoraida.

327 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka nevienu no prasītāju pamatiem nevar apmierināt un ka tādējādi to prasījumi atcelt apstrīdēto lēmumu ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

328 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Francijas Republikai un *France Télécom* spriedums ir nelabvēlīgs, tām jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) Francijas Republika un *France Télécom SA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2009. gada 30. novembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas . . . . . II - 4324

1. Valsts atbalstam piemērojamās tiesību normas . . . . . II - 4324

2. Noteikumi par Komisijas lēmumu pieņemšanu . . . . . II - 4329

Prāvas rašanās fakti . . . . . II - 4331

1. "France Télécom" izveide . . . . . II - 4331

2. "France Télécom" aplikšana ar profesionālās darbības nodokli . . . . . II - 4332

Vispārējā profesionālās darbības nodokļa sistēma . . . . . II - 4332

Normas, kas piemērojamas "France Télécom" . . . . . II - 4334

Aplikšanas ar nodokļiem saskaņā ar vispārējām Kopienu tiesību normām princips . II - 4334

Iepriekš noteikts maksājums . . . . . II - 4334

Īpašais nodokļu režīms . . . . . II - 4335

3. Administratīvais process . . . . . II - 4336

4. Apstrīdētais lēmums . . . . . II - 4339

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi . . . . . II - 4348

Juridiskais pamatojums . . . . . II - 4351

1. Ar atcelšanu saistīto pamatu kopsavilkums . . . . . II - 4351

2. Par tiesību normu par Komisijas lēmumu pieņemšanu ievērošanu . . . . . II - 4352

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4352

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4355

3. Par Francijas Republikas tiesību uz aizstāvību ievērošanu . . . . . II - 4360

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4360

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4361

4. Par "France Télécom" procesuālo tiesību ievērošanu . . . . . II - 4364

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4364

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4365

5. Par valsts atbalsta esamību . . . . . II - 4367

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4367

Par pamatojuma, kas saistīts ar nodokļu sistēmas vispārējo uzbūvi, esamību . . . . II - 4367

Par iepriekš noteiktā maksājuma raksturu . . . . . II - 4368

Par nodokļu režīma, kas *France Télécom* bija piemērojams laika posmā no 1991. līdz 2002. gadam, nedalāmību . . . . . II - 4371

Par nepieciešamību veikt kompensāciju . . . . . II - 4372

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4376

Par priekšrocības esamību . . . . . II - 4376

— Par iespēju pārbaudīt īpašo nodokļu režīmu neatkarīgi no iepriekš noteiktā maksājuma . . . . . II - 4378

— Par kompensācijas iespējamību . . . . . II - 4380

— Par nodokļu starpības esamību . . . . . II - 4383

Par pamatojumu, kas saistīts ar nodokļu sistēmas atbilstību . . . . . II - 4385

6. Par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa piemērošanu . . . . . II - 4389

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4389

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4393

7. Par iespēju likt atgūt atbalstu noteiktā apmērā un tiesiskās drošības principa ievērošanu II - 4399

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4399

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4403

8. Par noteikumu par noilgumu piemērošanu . . . . . II - 4405

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4405

Pirmās instances tiesas vērtējums . . . . . II - 4408

Par tiesāšanās izdevumiem . . . . . II - 4410